

O B Č I N A
Grad

Informativno glasilo Občine Grad

leto XIV

številka 39

december 2013

SREČNO

2014

SPOŠTOVANE OBČANKE, CENJENI OBČANI!

Izteka se leto 2013. Leto, ki smo se ga tako zelo bali. Mnogi so za to leto celo napovedovali konec sveta. Tega resda ni bilo, a za mnoge je bilo to leto začetek pekla. Predvsem za tiste, ki so že do sedaj živeli na robu preživetja. Stečajni podjetij in znižanja plač, uvedba višje davčne stopnje in novih davkov, ukinjanje socialnih pravic... Vse to je zaznamovalo odhajajoče leto. Morda pa so le imeli prav tisti, ki so

napovedovali konec sveta? Konec sveta udobja in blagostanja za vse? Prav gotovo svet po veliki finančni krizi, ki se je začela pred petimi leti in svoj vrhunec dosegla v letu 2013, nikoli več ne bo enak tistemu, ki smo ga poznali in živeli le nekaj let nazaj. Ostaja upanje, da bo svet, ki se prebuja, pravičnejši, prijaznejši in prizanesljiv do vseh, še posebej tistih, ki že danes živijo na robu obupa in novega poslabšanja socialnega statusa ne bi preživeli.

Pa vendar je to svet, ki smo si ga želeli. Po njem smo hrepeli, ko smo se izza napol odprtih meja bivše države ozirali preko meje. In si želeli blišča in potrošništva zahoda. Zdaj, ko smo ga dosegli, ugotavljamo, da je prav takšen način življenja večino ljudi pahnil v brezup in revščino. Bogastvo se je razdelilo, neracionalno potrošilo in naenkrat ga ni dovolj za vse. Bogataši so še bolj bogati, revni pa vsak dan revnejši. Ljudem so dali internet in svobodo govora, pa to ni pripeljalo do napredka civilizacije. Nasprotno, ljudje so v svoji nevoščljivosti in zavidanju poteptali še tisto malo dostojanstva, ki je obstajalo. Včasih je bilo dopuščeno, da si grdo govoril o drugem v gostilni in še to le v vinjenem stanju. Danes je na internetu dovoljeno o drugem lagati in grdo govoriti vsakemu. In to pri polni zavesti in z najbolj zlobnim namenom. Virtualni svet računalnikov ne more biti svet napredka, svet znanja, sočustvovanja in pomoči sočloveku. Ker je to navidezni svet, zgrajen na laži in sprenevedanju. Kjer je vsak le iluzija samega sebe. Olepšan in nekritičen do sebe in okolice. Kjer je vse le navidezno: ljubezen, smrt ali zabava.

To, kar se nam je zgodilo pred petimi leti s finančnim balonom in ekonomsko krizo, se nam bo kaj kmalu zgodilo z virtualnim svetom interneta in navidezne neomejene svobode komunikacije, brez odgovornosti in moralnih vrednot. Svet se bo pogreznil v temo srednjega veka in če sedaj trepetamo za hrano in streho nad glavo, bomo trepetali za gola življenja. Kajti, ko odpovejo osnovna moralna in etična načela družbe, je človek spet samo žival. Tega pa si ne želimo.

Zato naj bo leto 2014 leto novega začetka. Prvo leto novega štetja.

Vaš župan
Daniel Kalamar

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI!

Spet smo v najlepšem času leta, ko nas obdajajo lučke, vonj po domačem pecivu in pisana darila, ki jih že pridno zavijamo za obdaritev naših najdražjih. A čas pred novim letom nas vrača nazaj, v dneve tega preživetega leta, v delo, ki smo ga opravili in v uspehe, ki smo jih dosegli. Čas je, da zaokrožimo celoto in iz preživetega potegnemo tiste dobre stvari, ki so nas nekaj naučile in obogatile za prihodnost.

Lepi jesenski dnevi so nam omogočili, da smo pobrali sadove našega dela, ki smo ga opravljali skozi celo leto. In tako nas je december popeljal v zimski počitek brez snežne odeje, ki jo tako nestrpnost čakamo. A pred nami je dolga zima, ki nam bo te želje po snežni odeji zagotovo še izpolnila. In ne samo zima, sami moramo stremeti k temu, da si bomo izpolnili želje. Kajti nobena želja se ne rodi brez naše zmožnosti, da jo uresničimo. Le pogum in trdno voljo moramo imeti. In v tem kriznem času je to največje bogastvo, ki ga imamo.

V letu, ki ga počasi puščamo za sabo, smo spet presegli mejnike. Ustvarjali smo nove ideje, zaključevali projekte, odpirali nove infrastrukturne in turistične pridobitve in tako bogatili naše okolje. Naše življenje na podeželju so poleg novih pridobitev popestrili tudi številni dogodki naših društev. In tako leto zadovoljni zaključujemo z mislijo, da smo se trudili in ponudili najboljše.

O vsem tem smo se razpisali v našem glasilu, ki vam razkriva še marsikateri domači običaj ali gesto, s katero so si naši predniki znali olepšati praznike kljub trdemu delu in skromnemu življenju. Jabolka in orehi, pisani domači keksi in doma narejene voščilnice so krasile nekoč božične jelke, ki so jih z vso skrbnostjo in ljubeznijo postavili v kot družinske mize. Okrog nje so potem posedli, občudovali drevesce in kar je najpomembnejše, skupaj preživljali večere ob pesmi, branju, petju in molitvi. Danes pa postavimo v bivalne prostore velike in bogato okrašene jelke s kupljenimi dragimi okraski in veliko sladkih bombonov. A družinska miza ostaja ob večerih dostikrat prazna. So pa zato zasedeni kavč pred televizorjem in stoli pred računalniki.

Božič je družinski praznik, zato ga preživimo v krogu družine, med dragimi ljudmi, s katerimi se pogovarjamo, zapojmo božične pesmi, pripovedujemo zgodbe, povejmo svoje vsakodnevne prigode in predvsem pokažimo ljubezen drug drugemu. In naj bodo ti prazniki lepi in mirni, polni medsebojne pozornosti in skupaj preživetega časa. Tako bo leto, ki prihaja, tudi lepše, srečnejše in polno medsebojnega razumevanja. In takšno leto vam vsem želim!

Danijela Krpič
glavna in odgovorna urednica

DELALI BOMO BETLEHEM

Božično drevo, ki ima v naših krajih dokaj mlado zgodovino, je postalo stalnica božičnega časa. Ni hiše, skorajda ne vasi, sploh pa ne trgovine, ko se v času okrog božično-novoletnih praznikov ne bi okrasil »betlehem, džalič, gelič, jelič, krispam, božič ...«.

Kdaj se je torej ta navada utrdila pri nas, od kod sploh izhaja in kakšen je simbol tovrstne postavitve zimzelena ob božiču, so bila poglavitna vprašanja za izbor naše tematike ter podrobnejšo raziskavo le te.

Ampak kot smo izvedeli, se je ta »riutal« postavljanja drevesca s časom temeljito spreminjal – od visečega drevesca v bogkovem kotu, okrašenega zgolj z jabolki in orehi, pa vse do belih, rdečih in celo črnih orjaških umetnih drevesc, polnih figuric, sladkarij predvsem pa kroglic. Povezali smo oba vidika – postavljanje jelke nekoč in danes, čeprav nas je ta prvi bolj zanimal. Kakšna so torej bila ta drevesca nekoč, kako se je na ta dan pripravljalo ter kaj se je pod njimi na božično jutro našlo, smo spraševali naše babice in dedke. Pozabili nismo niti na simbol okrašenega drevesca, ki se je bil moral vsaj nekoč na novega leta dan nesti tudi na vodohran (na zajetje pitne vode) – se je mar ta navada v naših krajih še kje obdržala do danes? Kaj pa postavljanje drevesc zunaj? Verjetno gre za novodobnejši pojav, kjer seveda ne sme manjkati gora svetlikajočih se lučk z raznimi dodatnimi figurami. Tudi o tem smo se razpisali.

Nismo pa hoteli izpustiti še vidik zimzelenega drevesa oziroma postavljanja smrečic ob drugih priložnostih. Gotovo brez okrašene smreke ne smemo postaviti »rušta«, »šran-ge«, opazno pa se smrečica bohota še ob prvem maju kot »majpan«. Ste vedeli oziroma poznate vse simbole in pomena tudi le teh?

Nino Gumilar

Smreka je simbol vzpenjanja, podaljševanja življenja (foto: D. Krpič)

O, SMREČICA, O SMREČICA ...

Etnologi, poznavalci ljudske modrosti in preteklosti, v svojih virih pišejo, da naj bi že dolgo veljalo splošno ljudsko mnenje, da je postavljanje dandanašnjega božičnega drevesca »nemška protestantska šega«. Kdaj točno naj bi se ta navada prinesla v slovanski oziroma še prej indoevropski prostor, ni mogoče točno trditi, vendar se vse tja do prve svetovne vojne tovrstna navada na Slovenskem še ne omenja. Šele s časoma, predvsem pa z vzgledom pri nas živečega nemškega prebivalstva, smo tudi Slovenci začeli postavljati okrašene smrečice – najprej ob božiču, nekaj časa tudi ob novem letu.

To pa še ne pomeni, da je bila smrečica v času božiča v naših domovih popolna neznanka. Stare slovanske šege namreč pričajo o tem, da je morala smrečica - največkrat neokrašena - viseti nad mizo v bogkovem kotu. Tovrstno postavljanje oziroma obešanje smrečic (ponekod navzgor, ponekod navzdol) pomnijo starejši tudi pri nas. Podobno je bilo tudi s smrečicami pred hišo; najpogosteje ob studencih ali na ognjiščih. Obe dve obliki naj bi bili poznani še pred vdorom »nemške postavljene, okrašene jelke«.

Od kod sploh ljudem zamisel o postavljanju oziroma obešanju tega zimzelenega drevesa? Smreka, naj bi bila v preteklosti čaščena kot bitje, ki podaljšuje življenje – izraz *novoletna jelka* pa ni nič drugega kot njen sinonim – pomeni torej isto. Če torej izhajamo iz tega, da je smreka pozimi, skupaj z ostalimi iglavci (razen macesna) zeleno

Viseča smrečica nad mizo v bogkovem kotu (vir: Kuret, N.: Praznično leto Slovencev)

drevo, poleg tega pa je njen pomen »podaljševanje življenja«, simbolika sovpada s pomenom praznovanja »božiča« s prihodom novega življenja, zmage dneva nad nočjo, upanjem na prihod pomladi ... In zakaj je ta simbol dobila ravno smreka in ne kakšen drug iglavec?

Morebiti se odgovor na to vprašanje skriva ravno v obliki drevesa. Smreka se v primerjavi z ostalimi iglavci še najbolj odločno vzpenja proti nebu. Na ta način nam prinaša še dodaten simbol vzpenjanja, potovanja k izvoru – zvezdi ali »špicu«, ki se blešči na vrhu in simbolizira naše življenje in cilje naših poti. Vse namreč vodijo v isto smer – k nebu.

Nino Gumilar

(Literatura: Kuret, N. 1989. Praznično leto Slovencev. Ljubljana: Družina)

PRIPRAVE IN POSTAVITEV JELKE

Po pripovedovanju mojih dveh zvestih sogovornikov Hermana in Justine Dervarič je čas, ki je pred vrati, bil drugačen, v drugačnem žaru, pa vendar nadvse lep.

Pomemben datum je bil trinajsti december - Lucija. Običaj je bil, da se je hodilo okrog hiše, da so možje s tem, ko so prinesli v naročju kup drv in jih odložili v kuhinji, molili, da bi bila sreča pri hiši, da bi kokoši nesle jajca ipd. Tudi za otroke je bil to poseben dan. Namreč strašili so jih, da Lucija reže porednim otrokom jezike. Na dan pred Svetim večerom ali mogoče še kak dan prej pa vse do Svetih treh kraljev pa je pomembno mesto v hiši imel šopek hrastovega lista in borjocine veje, ki je bil obešen pri oknu ali na vratih hiše.

Samo jelko so po navadi šli iskat in jo posekali že pred Svetim večerom (24. decembra), saj je bilo pomembno, da je le ta bila zelo lepa na izgled. Morala je imeti lepo krono, lep krog vej, lep pa je moral biti tudi sam njen vrh. Sama velikost jelke ni bila toliko pomembna. Pomembnejše je bilo, da je bila lepo zelena. In seveda, kdor je prej prišel, je tudi lepšo posekal. Jelke so po navadi posekali moški, če pa pri hiši ni bilo moškega, pa je to delo opravila tudi ženska. Pomembno je bilo tudi tako imenovano stojalo jelke, na katerega so le to tudi postavili. Jelka je tako bila lahko pripeta na leseno ali železno križko, ali pa zavita v lepo okroglo peso, ki je bila zaradi lepšega izgleda zavita v svetlikajoč se papir. Paziti je bilo potrebno, da se jelka zaradi same teže okrasov ne bi prevrnila. Postavljena je bila v glavnem v osrednji sobi hiše, v predsobi, pa tudi v kuhinji, če je le ta bila seveda dovolj velika. Lahko pa so jo tudi obesili za vrh v kotu zaradi pomanjkanja prostora v hiši. Jelka je bila postavljena in okrašena en dan pred Svetim večerom oziroma prav na Sveti večer. Jelko so krasili preprosti, doma narejeni okraske iz jabolok, orehov, ki so bili zaviti v barvni papir, okraske iz tršega barvnega papirja. Cela jelka pa je bila pokrita s posebnim belim materialom, ki je bil podoben belim lasem. Le ta je krasil tudi sam vrh jelke. Pri okraševanju jelke so se še posebej

veselili otroci, ki so komaj čakali, da so lahko ukradli kakšen bonbonček, ki jo je krasil.

Zelo znan pa je tudi običaj na dan svetih treh kraljev, ko so se zbrali odrasli možje, šli od hiše do hiše, oblečeni v posebna oblačila, in peli.

Bili so torej časi, ko so prazniki imeli še poseben čar, čeprav so jih smeli otroci doživljati v veliko bolj skromnejši obliki kot danes.

Suzana Farič

Irena s starši ob božični jelki leta 1958 (foto: arhiv družine Bagari - Supi)

OBIČAJI OB POSTAVITVI JELKE

Po božično jelko v gozd se je običajno napotil gospodar hiše in to podnevi 24. decembra. V kolikor se je obetalo slabo vreme, jo je posekal le kakšen dan ali dva prej. Jelka je morala imeti goste veje in je bila okrog 1 m velika. Pritrdilo se jo je na lesen podstavek. Okrasitev jelke se je začela ali že popoldne, pred odhodom v hlev, ali pogosteje po opravljenem delu zvečer. Božično jelko je krasila mama v družini z otroci. Jelko so okrasili z orehi, ki so jih zavili v srebrn papir, z bomboni v svetlečem papirju, keksi in tudi jabolki, kasneje tudi že s svetlečimi trakovi in steklenimi kroglicami različnih barv. Jelka je bila končana pred odhodom k polnočni maši na sveti večer. Postavilo se jo je v katero od sob, ko pa so hiše že imele predsobo, pa je bila jelka tam na mizi, kjer je bila tudi bolj na vidnem mestu. Na ta dan pa so bile pečene tudi orehove in makove pogače, katere so šle še posebej v slast ob vrnitvi od polnočne maše.

Poleg jelke, ki je krasila in dajala občutek prazničnosti tako družini kot tudi vsem, ki so prišli na obisk, pa je studenec zunaj prav tako krasila manjša jelka, tam 0,5 m velika, okrašena z orehi in trakovi različnih barv iz krep papirja. To je pomenilo priprošnje za zdravo pitno vodo. Jelka pa je med letom prav tako lahko okrasila streho dokončane hiše. Krasil jo je krep papir.

Na praznik Božiča so se pripravljali z obiskom jutranjih svetih maš, zornic ter molili ob večerih. Adventnega venca običajno takrat niso imeli po vseh hišah in tudi jaslic pod božično jelko ne.

Babica se tudi spomni sejanja pšenice na Lucijino, ki je do božiča lepo ozelenela in bila lep okras v hiši. Če je pšenica hitro vzkliła, je to predstavljalo dobro naslednjo letino.

Štefka Fujs

Brigita in Minka ob božični jelki, Grad 1966
(foto: arhiv družine Železen)

OKRASKI NA BOŽIČNI JELKI NEKOČ

V tem predprazničnem času nas bombardirajo z raznimi izložbenimi okni, kjer je v prvi vrsti okrašena božično novoletna jelka, ki se lomi pod okraski različnih barv, odtenkov in oblik, ki nas naravnost zaslepijo. Tako je danes, nekoč ni bilo tako.

Tradicija okraševanja praznične jelke sega v obdobje renesanse v Nemčiji, vpeljal naj bi jo sam Martin Luther, korenine tega okraševanja pa najdemo že v starem Egiptu. Po starih navadah se je jelko postavljalo na 24. december. Po drevesce so šli v gozd, ponavadi v sosedovega, ne v svojega. Zelena jelka je predstavljala novo življenje in upanje, da kmalu pride spet pomlad in z njo nova rast. Po pripovedovanjih naj bi naši predniki jelke sploh ne okraševali, ampak so jo obešali narobe obrnjeno ali pokončno v kotu hiše, večkrat so jo postavili tudi zunaj pred hišo ali ob vodnjaku.

Okraševanje jelke se je na kmetih pojavilo šele nekje na sredini 20. stoletja. Okraševalo se je vedno z raznovrstnimi okraski, ki so ponazarjali darove polj, sadovnjakov in gozdov, in so jih lahko gospodinje doma same pripravile. Na jelko so tako obešali orehe, lešnike in jabolka. Včasih so orehe in lešnike tudi posrebrili ali pozlatili. Velikokrat pa so ti okraski, ko so »odslužili« svoje, končali v želodčkih. Kasneje so jelko že obogatili z vato, okrasili s keksi – obroči iz beljaka in sladkorja. Ti obročki so dolgo obstali, večkrat so jih še pobarvali z jedilnimi barvami, da je jelka bila bolj pisano okrašena. Svečk niso nikoli dali gor, ker so se bali požarov.

S prvim pojavom potrošništva so naše babice začele na jelko obešati sladkorje v pisanih papirjih, prve steklene kroglice, zvončke in tanke svečke v svečnikih. Po pripovedovanjih naj bi sveče ponazarjale odsev zvezdnih luči, zvončki pa naj bi klicali »izgubljene ovčice«, ki so se izgubile na svoji poti. Začeli so se pojavljati prvi čokoladni okraski, katere so naši dedki in možje nosili iz sosednje Avstrije, kjer so bili na sezonskem delu. Ti čokoladni okraski so bili zelo mamljivi sploh za ta mlajše, in večkrat se je zgodilo, da so en za drugim izginjali z jelke ter končali v ustih nas vseh. Ne glede na način okraševanja jelke pa je bilo nekoč pomembno druženje in povezanost družine med samim opravljenjem na božični večer. In tudi v današnjih časih upam, da veliki večini ni pomembna barva svetlečih kroglic, zelena ali umetna jelka, pomembno je, da se nekje v notranjosti zavedamo, da počnemo na praznični večer nekaj, kar ima pravadni pomen in to tudi prenašamo na svoje potomce.

Doris Troha

Krašenje božične jelke leta 1965 s kroglicami, svečami, trakovi... (foto: arhiv družine Krpič)

Kroglice iz 70-ih let prejšnjega stoletja so še danes v uporabi (foto: D. Troha)

NOVOLETNA JELKA

V današnjem času večino hiš krasijo novoletne jelke, lučke in različni svetlobni okraski. Novoletne jelke so umetne in okrašene z različnimi novoletnimi okraski in čokoladnimi bomboni. Včasih pa je bilo drugače. Le redko katera novoletna jelka je bila bogato okrašena, še manj pa, da bi na njej viseli čokoladni bomboni, s katerimi bi se otroci sladkali.

Ljudje so jelke oziroma smreke posekali v gozdu in jih dajali na studence z namenom, da bi bila čim boljša letina in bi bilo dovolj pitne vode čez vse leto. Ob polnoči, ko je nastopilo novo leto, je šel gospodar s svojo družino k studencu, iz katerega so zajemali vodo in nanj pričvrstili jelko. Jelka je bila po navadi manjše rasti, okrasili pa so jo s trakovi, rožami in pentljami iz krep papirja. Na nekaterih jelkah pa so visela tudi jabolka in hruške. V vaseh pa so ljudje imeli tudi skupne studence, zato so nanj lahko pritrjili več okrašenih jelk ali pa so se dogovorili in pripravili eno skupno jelko. Jelko so pustili na studencu po navadi ves mesec januar.

Po pričevanju starejšega zakonskega para pa sem izvedela, da je tisti, ki je prvi prišel v novem letu do studenca natočit vodo, pobral okraske z jelke.

Melita Ficko Sapač

Na vodnjake so za novo leto dali okrašeno jelko (foto: D. Krpič)

ZUNANJA OKRASITEV NEKOČ

Praznovanja božičnih praznikov si več ne predstavljamo brez okrašenih božičnih dreves. Le to nas namreč opominja, da »prihaja nekaj novega«. »Božje drevce« je nekoč simboliziralo dobro voljo in veselje. Danes večinoma ta drevesca predstavljajo smrečice, nekdanj pa ta še ni bila znana. Že pred tisočletji so poznali za ta čas značilne plitve posodice z mladim zelenim žitom, smrečice še ni bilo.

Zato pa je bilo povsod in tudi pri nas razširjeno krašenje z zelenjem: smrečje, bršljan, božje drevce, omelo, zimzelen in mah. Ker pa smreka in drugi iglavci spadajo med zimzelena drevesa, so imeli pomembno vlogo na evropskem severu, od koder se je najbrž ta navada prenesla tudi v naše kraje. Tako so začeli krasiti zunanja drevesa.

Zimzeleno drevo naj bi predstavljalo »večnost«, žarnice, s katerimi so ta drevesa okrasili oz. osvetlili, pa so predstavljala »Luč«, ki prihaja (rojstvo Jezusa Kristusa). Nekateri so na zunanje božično drevo obešali okraske iz trpežnih materialov (jogurtovi lončki ipd.), vendar so se tega posluževali le redki. Na podoben način krasimo smreke zunaj hiše še danes, le da so navadne žarnice, katere so osvetljevale smrečice nekoč, zamenjale razne lučke vseh mogočih barv, ki služijo prav temu namenu.

Prav tako pa so si ljudje že nekoč v znamenju božiča krasili tudi svoje domove. Obiskovalce je po navadi na vratih v pozdrav pričakalo smrekovo veje z orehi ali jabolki, čez čas pa so naravne materiale zamenjale umetne dekoracije. Nekateri pravijo, da je v hiši obvezno moralo viseti belo omelo, ki naj bi prinašalo srečo, spet drugi se tega ne poslužujejo niti danes. Nekateri zapisi pričajo o tem, da ob koncu 19. stoletja na slovenskem ljudje o božičnih drevescih ničesar ne vedo, na kmetih pa naj bi bilo do 1. svetovne vojne take vrste okraševanja ljudem popolnoma neznano.

V teh letih pa so v Ameriki že praznovali prihod sv. Miklavža in sicer na podoben način, kot ga mi praznujemo danes. Šele nato je »nastal« Božiček, ki je bil prvič omenjen v pesmi, katere avtor ni točno znan. V pesmi se Božiček prevaža na saneh, ki jih vlečejo severni jeleni. Tako se je preko filmov mit o Božičku širil tudi v druge dele sveta, k nam seveda veliko kasneje. Slovenci smo namreč Božič praznovali kot dan Jezusovega rojstva, le ponekod se je med Slovence prijel nemški običaj, da na božič otroke obdaruje »Kristkindl«, ki so ga včasih poslovenjeno imenovali tudi Božiček. Prihod Božička z jelenčki smo torej začeli praznovati nekje v zadnjih letih 20. stoletja, saj se Božiček prvič pojavi pri nas v pesmici, ki je izšla leta 1949.

Pa lepo pričakovanje vam želim, pa naj bo to pričakovanje Jezuščka, Kristkindla ali Božička!

Tadeja Rajbar

Domove dandanes krasijo drevesa z lučkami in jelenčki (foto: D. Krpič)

BOŽIČNA JELKA DANES

Leto se izteka h koncu. Na vrata so potrkali božično novoletni prazniki, kateri zagotovo imajo svoj in poseben čar v vsaki družini in na vsakem koraku. V vsakem domu pa zagotovo v teh dneh postane največja lepotica novoletna jelka, brez katere ni tistega pravega čara božično novoletnih praznikov. Vsi jo s ponosom postavimo in okrasimo, da pričara pravo božično vzdušje. Poleg spečemo še božične piškote, skuhamo vino in ob dišavi le teh uživamo ob pogledu na njen sijaj.

Seveda to ni nikakršna novost božično novoletnih praznikov, ampak je stalnica teh praznikov. Božična jelka se postavlja od nekdaj, le način in priprava je marsikje drugačna. Danes namreč redko kje po domovih opazimo naravno jelko iz gozda. Vsak se odloči za umetno, katera brez težav zdrži skozi vse praznike, brez da bi pustila kakršno iglico. Jelka se postavlja po navadi na predvečer Božiča, torej 24. decembra. Naše domove krasi kar nekaj dni. Pospravljanje le te pa ni tako usklajeno na isti dan kot postavitve. Eni jo namreč pospravljajo 6. januarja na dan svetih Treh kraljev, spet drugi 2. februarja, na Svečnico.

V današnjem času se postavljajo velike jelke in marsikdo gre tudi v trendu naprej. Poleg tega da so velike, postajajo tudi zelo moderne bele jelke, zelene jelke z belimi konicami in črne. Niso le v naravni zeleni barvi. Vsak se torej lahko odloči po svojem okusu. Seveda pa jelka ne bi imela posebnega čara, če jo ne bi še lepo okrasili. V preteklosti so za okraske poskrbeli kar doma, kar je danes redkost. Večina jelk »oblečemo« z modernimi svetlečimi kroglicami ter modernimi trakovi. A iz leta v leto je postala hit tudi barva. Če bi želeli iti skozi praznike v stilu, bi tako morali vsako leto poskrbeti za novo barvno različico, kar si pa marsikdo ne more privoščiti. Poleg kroglic in modernih trakov pa na jelki zagotovo ne sme manjkati »špica«, ki pa je ravno tako barvno usklajena z okraski na njej, katero po navadi namesti najstarejši član oziroma glava družine. Večina jelk je dodatno okrašena še zokusnimi čokoladicami in bomboni, česar v preteklosti ni bilo ali pa je bilo narejeno doma. Krašenje božično novoletne jelke je tako okus in stvar posameznika. Eni sledijo trendu, drugi jo okrasijo po zmožnostih, spet tretji slonijo k moči rdeče barve ob teh praznikih in jo tako vedno okrasijo z okraski rdeče barve. Vsi smo si torej različni. Zagotovo pa na nobeni jelki ne smejo manjkati lučke, ki ji dajo prav poseben lesk in sijaj prostoru, v katerem se nahaja. Hkrati pa se poigrajo z našimi občutki, mislimi in željami, ko večkrat dnevno korakamo mimo nje.

Za vse tiste, ki bi želeli slediti trendu letošnjega okraševanja, še niste nič zamudili. Še vedno lahko poskrbite in si priskrbite okraske v barvi, ki naj bi bila hit v letošnjih praznikih. To sta vijolična in zelena barva. Zagotovo pa bo vsaka jelka imela svoj čar v vsakem domu, ne glede na to, kako bo okrašena. Vsaka pa naj v naše domove prinese predvsem veliko pozitivnih misli in dejanj, da bi bili v srcu vse močnejši, toplejši in srečni, kljub vsakemu črnemu oblaku, ki nas lahko doleti v našem življenju. Naj v nas prebudi iskrico, da bi znali ljubiti, prisluhniti in dajati, da bi imeli več časa zase in za nam drage ljudi.

Mateja Knap

Božična jelka je danes bogato okrašena z okraski in sladkarijami (foto: M. Knap)

SMREKA KOT OBREDNO DREVO

Smreka je visoko, vitko in zimzeleno drevo, ki se že od nekdaj uporablja ob raznih tradicionalnih slavnostnih obredih. Je simbol stanovitnosti, poštenosti, pravičnosti in predstavlja moč značaja. Po pripovedovanju starejših ljudi naj bi smreka prinašala varnost, zdravje, srečo in upanje. Za smreko je značilna njena trdoživa rast, ki ljudi že od nekdaj navdaja z upanjem in nepremagljivostjo.

Običaji povezani s smreko, ki so poleg božičnih in novoletnih praznikov še ohranjeni v našem okolju, še zlasti na podeželju, so predvsem: postavljanje mlaja, šrange ob poroki, ob dokončani stanovanjski hiši ali drugi zgradbi.

Tradicionalno postavljanje mlaja poteka na predvečer 1. maja in danes simbolizira svobodo in samozavest ter ga slavimo kot delavski praznik. Vendar njegov pomen sega daleč nazaj, ko je bil tudi pomladni praznik, ob katerem so se veselili časa bujne rasti in toplote. Povezan je bil s čaščenjem zelenja, drevja in cvetja, od koder izvira tudi beseda mlaj. Postavljanje mlaja običajno opravijo moški, ki poskrbijo za posek in dostavo drevesa na mesto osrednjega dogajanja. Smreka, obeljena (odstranjeno lubje) in okrašena z bršljanom ali s pisanimi trakovi, se običajno postavlja pred vaško-gasilskim domom, ki se po večini naselij smatra kot javno vaško središče. Postavljanje mlaja je zelo zahtevno in obsežno

opravilo, še posebej, če je opravljeno ročno, vse od poseka do same postavitve. Potrebno je veliko močnih rok vaških fantov in mož. Včasih je bila pri postavljanju mlaja prisotna tudi tekmovalnost med vasmi, katera bo postavila višji mlaj. Vsa zbrana družba je praznovanje nadaljevala s petjem in plesom ter jedačo in pijačo dolgo v noč. Čeprav je to praznovanje danes izgubilo mitološko vsebino, ki je izgubila na pomenu, je pa vseeno ostal duh praznovanja. Običaj »postavljanje šrange ženinu in nevesti« je obred, ki se čedalje bolj opušča, saj se mladi čedalje manj poročajo. Najdemo ga le še ponekod na podeželju. Mladi neporočeni fantje in dekleta v vasi postavijo ženinu in nevesti šrango (oviro) na cesti, in sicer na vsaki strani ceste postavijo po eno smreko, ki ju medsebojno povežejo z debelo vrvjo. Smreki sta obeljeni in okrašeni s pisanimi trakovi in raznimi papirnatimi okraski. Ponekod je na smreki pripet tudi napis: »Bodita srečna«. Bistvo obreda je slovo ženina ali neveste od rodne vasi, kjer svatba plača odškodnino za varovanje ženina (neveste) v mladosti. Smreko lahko zasledimo tudi na novozgrajenih stanovanjskih hišah in gospodarskih poslopijih. Običajno se jo postavi na vidnem mestu, to je na najvišji točki zgradbe. Okrašena je prav tako z ročno izdelanimi pisanimi trakci in okraski. Taka smreka naznanja hvaležnost in ponos ob prvi zmagi na poti graditve. Obred pa se prav tako zaključuje s skromno pogostitvijo gospodarja.

Najsi gre za praznovanje delavskega praznika ali čaščenje pomladi ali druge ljudske običaje nasploh, dejstvo je, da se s tem ohranja sloga med ljudmi, kar je v teh težkih časih še kako dobrodošlo.

Tatjana Grah

Okrašeno smreko so dali na dokončano streho hiše, Grad 1999 (foto: arhiv družine Krpič)

ZAGRIZLI SMO V RDEČE JABOLKO

Pa nikar ne mislite, da smo si nabirali vitaminov. Z društvom Paraplegikov Slovenije smo si nabirali življenjskih izkušenj in se učili strpnosti. Že takoj na začetku šolskega leta so se namreč trije učenci 9. razreda (Larisa Kočar, Tadej Marič in Mojca Vertič) udeležili literarnega maratona Rdeče jabolko v Ajdovščini.

Gostitelji so nas bili še posebej veseli, saj smo bili ena redkih šol, katere učenci so s svojimi pismi poskušali razvedriti tiste, ki jim je življenje vzelo največ – zdravje. Domov smo se vrnilo polni prijetnih vtisov, bogatejši za spoznanje, da so težave, ki so se nam do zdaj zdele ogromne, le drobni kamenčki na sicer ravni poti v prihodnost. Pa še v Ajdovščini nagrajeno pismo mami avtorice Nine Grah, ki je zdaj sicer že srednješolka in ji na poklicni poti želimo obilo uspeha.

Marija Štesl,
mentorica literarnega krožka

Motovilci, 25. 3. 2013

Draga mama!

Na svetu so neprecenljive stvari, ti si ena izmed njih. Na žalost se tega zavedam šele zdaj, ko si odšla. Odšla... Hkrati pa si tu. Hvala ti za vse, kar si storila zame. Velikokrat poslušam zgodbo o mojem rojstvu. Pravijo, da si me rodila v neizmernih mukah, ob velikih bolečinah. Skoraj bi umrla. Kot da nisem hotela v svet. A vse si pretrpela, rešila te je ljubezen do mene. Imela si me rada, čeprav me še nisi poznala. Pretrpela si tiste ure pekla in poskrbela zame. Tega nisem znala ceniti. Šele sedaj vem, da brez tebe ne bi živela. Skrbela si zame tedne, mesece in leta. Nikoli ti nisem bila v breme. Spremljala si me ob mojih prvih korakih, vse si zabeležila s fotografijami, ki krasijo naše stanovanje. Bila si zraven, ko sem izgovorila prve besede. Znala si me potolažiti, ko sem neprekinjeno jokala. Nikoli ti ni bilo žal neprespanih noči, ko si bedela ob meni. Razveselila si se mojih prvih mlečnih zobkov. Ves čas, ki si ga imela na voljo, si preživljala z mano. Večkrat sva se igrali na vrtu. Se še spomniš najine prve pesmice? Jaz sem mala roža. Ves čas sem jo pela, ti pa si me spremljala s kitaro. Posebej so mi bile všeč nedelje, ki sva jih skupaj z očetom preživljali ob jezeru. Jaz sem hranila labode, vidva pa sta se smejala.

Minila so leta in morala sem v vrtec. Takrat sem mislila, da se me hočeš znebiti, da si me zato poslala v vrtec. Zaradi tega sem vsako jutro jokala in si izmišljevala vse mogoče izgovore, samo da bi ostala doma, ob tebi. Ti pa si morala v službo, da bi skrbela zame. Vrtec je bil zame muka, vedno sem komaj čakala, kdaj se boš prikazala pri vratih. Takrat sem začela pogrešati najine skupne dneve. Ves čas se mi je zdelo, da se oddaljuješ od mene. Zjutraj si me odpeljala v vrtec in se popoldne vrnila pome. Tudi doma si nisi več vzela časa zame. Ves čas si sedela pred računalnikom in tolkla po tipkovnici. Le večeri so bili še najini. Pred spanjem si mi prebrala kakšno zgodbo. Še veš, katera je bila moja najljubša? Sneguljčica in sedem palčkov. Hotela sem ji biti podobna, saj sem mislila, da bi si, če bi bila tako lepa, vzela več časa zame. Nisva se več igrali na vrtu. Tudi nedelje niso več bile tako posebne. Le redko kdaj smo še šli k jezeru, z očetom sta se izgovarjala, da sta utrujena. V vrtcu smo večkrat pripravili kakšne predstave in vsaj takrat sta me prišla pogledat. Takrat sem

bila neizmerno vesela, čutila sem, da sta ponosna name. V tistih trenutkih sem verjela, da se bo vse spremenilo, da si bosta vzela čas zame. Pa se ni nič spremenilo. Večkrat sem mislila, da me nimaš več rada. Toda tvoja služba je zahtevala tudi najin skupni čas. Morala si delati, da si mi lahko kupila nove igračke. Če bi se tega zavedala prej, se ne bi zmenila za igračke, zahtevala bi tebe.

Leta so minevala in prišel je čas šole. Pospremila si me do vhoda in me pustila samo. Ostala sem sama. V tuji stavbi, med ljudmi, ki jih nisem poznala. Hitro sem se spoprijateljila z novimi sošolci in veliko časa preživljala pri njih. Doma sem delala naloge in se učila, ti pa si še pozno v noč delala. Ob vikendih sva se včasih pogovarjali o šoli, prijateljijh... V drugem razredu si izgubila službo in si našla drugo. Zdaj si imela več časa zame. Pomagala si mi pri nalogah. Vrnila si se. Bila si spet ta prava mama. Najboljše, kar si takrat naredila zame, je bila zabava za moj rojstni dan. Povabila si vse prijatelje, sorodnike... To mi je pomenilo vse na svetu. Moja prva zabava, na kateri sem bila princeska. Spet sem se počutila ljubljeno. Nedelje so bile take kot nekoč. Smejala si se mojim nerodnostim. Na primer, ko sem med hranjenjem labodov padla v vodo. Vsi smo se smejali. Se spomniš, kako skrbno si shranila vsak moj mlečni zobek? Zelo si se spremenila. Vedno bolj sem odrasčala. Zdaj sem se začela oddaljevati jaz. Nisem se ozirala nate. Prišla sem iz šole in se zaprla v sobo. Sedela sem za računalnikom in se nisem zmenila zate. Morda tudi zato nisem opazila, kaj se dogaja med vama z očetom. Vedno sta se dobro razumela. Naenkrat je bilo miru v hiši konec. Začela sta se prepirati. Na začetku sem mislila, da so to le navadni prepiri, ki jih bo vzelo jutro. A vedno znova so se vračali. Ni bilo dneva, da se ne bi prepirala. Zame se nisi več zmenila. Oče me je še včasih objel in mi rekel, da bo še vse dobro. On me je razumel. Vsak večer sem pred spanjem poslušala vajine prepire, ni in ni jih bilo konec. Ušesa sem si pokrivala z blazino, a vidva sta bila preglasna. Navijala sem glasbo, da ne bi slišala vajinega zmerjanja, pa sta jo prekričala. Ko sem zaprla oči, sem zagledala vaju. Ko sta se še razumela. Ko smo živeli brez skrbi. Oh, ko bi se vrnili ti časi, sem vroče šepetala. Pa jih ni bilo. Ko se nista prepirala, je eden od vaju jokal. To me je še bolj bolelo. Nikoli nisem zaspala brez solz na obrazu. Upala sem, da bosta zdržala skupaj. Da se ne bosta razšla. Uspeh v šoli je padel. Po govorilnih urah si vso jezo stresla name. To me je prizadelo, čeprav sem vedela, da se nisem učila. Nato sem ves prosti čas namenila učenju. Mislila sem, da se ne bosta prepirala, če bom imela boljše uspehe. Nikoli nisem zvedela, kaj je bil vzrok za vajino sovrašтво. Morda jaz? Tako mislim še danes. Sta se prepirala, ker nista imela časa zame? Sem zahtevala preveč? Dobivala sem same petice, a se vajini prepiri niso končali. Minili so tedni, nato meseci. Vidva pa sta se še vedno prepirala. Noben kotiček hiše ni bil varen pred vajinimi prepiri. Pozno sem se vračala iz šole. A tebe ni bilo iz sobe. Oče mi je kuhal večerje in se pogovarjal z mano. Nikoli ni omenil vajinih preprirov. Mene pa je bilo strah vprašati. Mislila sem, da se bo jezil še name.

Nekega dneva pa se nisi vrnila. Zakaj? Zakaj si me zapu-

stila? Ves svet se je podrli. Oče je hodil po hiši kot senca, bled in tih. Nekega večera pa je prišel k meni v sobo. Objel me je. V roki je držal papir. Ločitveni papir. Pokazal mi ga je. Moji strahovi so se uresničili. V meni je začelo vreti. Zakaj se to dogaja prav meni? Oče me je stisnil k sebi. Spet sem čutila tisto varnost, ki je nisem že več mesecev. Rekel mi je, da se moram odločiti, kje bom živela. Kaj? Kako kje? Kje naj živim? Ti si me zapustila, oče pa je ostal ob meni. Obsodila sem te, kajti ti si povzročala prepire, ti, ti... Saj si pozno prihajala domov. Nisem vedela, kakšno bo življenje z očetom. Toda ti si me izdala. Odšla si, ne da bi mi namenila besedo utehe. To je odtehtalo. Sem se odločila pravilno? Tega ne bom nikoli izvedela. Ne vem, kakšno bi bilo življenje s tabo. Ko sta se ločila, me nisi niti pogledala, kaj šele, da bi me objela. Sem te mar jaz poslala od doma? Kaj se je dogajalo? Bom kdaj izvedela? Z očetom sva se preselila v manjše stanovanje. Tu naj bi pozabila na preteklost. Pa je nisva. V srcu živijo spomini, ki se ne dajo iztrgati. Oče še vedno hodi v službo, vsak večer najdeva čas za pogovore. Stoji mi ob strani, a praznine, ki je ostala za tabo, ne more zapolniti. O tebi ne govorim, vem, da bi ga to še bolj prizadelo. Ko misli, da jaz že spim, strmi v tvojo sliko. Zelo se je spremenil. Postal je boljši oče. Veliko časa mi namenil, a manjkaš mi ti. Mama! Ne morem mu zaupati stvari, ki bi jih lahko tebi. Iz vsakega kotička moje nove sobe zre vame praznina. Vse bi spremenila, če bi lahko. Ne bi se posvečala računalniku, ampak tebi in očetu. Prisilila bi vaju, da se mirno pogovorita. Preden sta drug drugemu zadala rane, ki jih tudi čas ne more pozdraviti. A časa ni mogoče zavrteti nazaj. Čutim krivdo, čeprav mi oče govori, da nisem kriva. Prepoznano je. Odšla si. Te bom še kdaj videla? Prosim mami. Tako te pogrešam. Upam! Če ne, bi umrla. Nočem verjeti, da te več nikoli ne bom videla in objela. Vesela sem, da si me rodila in vzgojila. Delček tebe torej še zmeraj imam. Se še kdaj spomniš name? Večkrat si mi pomagala. Zdaj sem sama. Sama! Šele zdaj vem, kaj pomeni imeti mamo. Premalokrat sem ti rekla, da te imam rada, ampak res te imam. Neizmerno rada te imam. Hvaležna sem ti za življenje in vse, kar si storila zame. Hvala ti. Oprosti za vse! Ljubim te!

tvoja Nina

OBISKALI SMO TONDACH

Učenci 8. razredov OŠ Grad in OŠ Kuzma smo v okviru tehniškega dne obiskali tovarno Tondach v Križevcih pri Ljutomeru, kjer izdelujejo strešno kritino. Najprej so nas sprejeli ter nam povedali nekaj o zgodovini podjetja. Potem so nas odpeljali v samo proizvodnjo, saj je bil naš namen spoznati robotizacijo. Pokazali so nam peči, kjer opeko žgejo, stroj, ki opeko izdeluje, tekoči trak z opeko ter velik kup glin. Ugotovili smo, da precejšen del v proizvodnji opravijo roboti. V spomin na obisk so nam podarili nekaj svojih reklamnih izdelkov in nam tako še popestrili dan. Z veseljem smo se vračali proti domu in na avtobusu z učenci OŠ Kuzma navezali še močnejše stike.

Lara Valec, 8. razred

Še en zanimiv tehniški dan v tovarni Tondach

PODELITEV NAGRADE ZA f3ŽO

V Cankarjevem domu v Ljubljani je 3. oktobra 2013 potekala podelitev nagrad za f3ŽO oziroma festival za tretje življenjsko obdobje. Tega sem se udeležila tudi sama kot nagrajenka.

Pred podelitvijo smo imeli na velikem osrednjem odru v veliki dvorani Cankarjevega doma debato na temo mojega spisa z naslovom "Kako so živeli naši dedki, babice in starši ter kako se igramo mi" ter na temo ostalih spisov z različnimi naslovi "Tromostovje, Vode povezujejo, Medsebojna pomoč v šoli in doma...". V skoraj dvourni debati smo se pogovarjali, kako skrbimo za medčloveške odnose doma in v svoji vasi. Pogovarjali smo se tudi o vodi, kako varčujemo z njo in kako z njo ravnamo v šoli ter doma. Na plano je prišlo tudi vprašanje, kako bi spremenili svet, državo, če bi imeli vpliv na to. Govora je bilo tudi o odnosu med starši in njihovimi otroci. Glavno in prvo vprašanje pa je bilo, kaj in kdo je bil tisti, ki nas je navdihnil za to literarno delo.

Celotno razpravo so poslušali upokojeni pedagoški delavci, naši starši oz. tisti, ki so bili z nami v sejni sobi,

Ines je odlično predstavila življenje naših dedkov in babic (foto: Irena Hüll)

mlad pisatelj, strokovnjakinja za vode in okolje ter ravnateljica, ki je tudi vodila celotno debato. Obiskati bi nas morala tudi Janja Vidmar, a zaradi drugih obveznosti na žalost ni uspela. Sledila je podelitev priznanj za odlično mentorstvo našim mentorjem, prof. Mariji Štesl, ki me je navdušila za pisanje. Po končani debati sem na velikem odru v osrednji dvorani Cankarjevega doma prejela priznanje in nagrade za osvojeno 3. mesto.

Kljub prisotnosti treme sem se zelo dobro odrezala, saj sem prebila led in se veliko naučila.

Ines Šišič, 7. razred

KAKO JE BITI OTROK V DANAŠNJI DRUŽBI?

Vsako leto se s prvim ponedeljkom v mesecu oktobru začne teden otroka. Letos je potekal od 7. do 11. oktobra. Tema letošnjega tedna otroka je bila »Kako je biti otrok v današnji družbi?«. Člani šolske skupnosti so v mesecu septembru zbirali mnenja sošolcev o tej tematiki, ki so bila predstavljena tudi na oglasni deski v prostorih šole. V tem tednu so bili na Osnovni šoli Grad izvedeni športni dnevi v vseh razredih. Prav tako so imeli vsi učenci naše šole možnost ogleda Vulkanije. Večina učencev je možnost obiska izkoristila. Učenci od 1. do 4. razreda so si ogledali film Avioni v kinodvorani v Murski Soboti. V nekaterih razredih so bili v tem tednu izvedeni naravoslovni in tehniški dnevi. Učenci 1. razreda so bili sprejeti v šolsko skupnost učencev. V ta namen smo pripravili kratko proslavo. V petek smo pripravili še kostanjev piknik. Učenci so prinesli veliko kostanjev, tako da so se jih lahko res najedli. Zaradi slabega vremena je piknik potekal v jedilnici šole. Na Osnovni šoli Grad si prizadevamo, da bi bili učenci v tednu otroka manj obremenjeni kot sicer, kar lahko uresničujemo z izvedbo raznih dnevov dejavnosti in ostalih aktivnosti.

Tanja Kranjec, mentorica šolske skupnosti

Ob tednu otroka so učenci še posebej aktivni (foto: Nino Gumilar)

SPREJEM PRVOŠOLČKOV

V tednu otroka, ki je potekal od 7. do 11. oktobra 2013, so bili učenci 1. razreda sprejeti v šolsko skupnost. Proslava, ki je bila namenjena temu dogodku, se je navezovala na temo letošnjega tedna otroka – Kako je biti otrok v današnji družbi. V letošnjem šolskem letu obiskuje 1. razred na OŠ Grad 11 učencev. Ob tej priložnosti so se posladkali tudi s torto v obliki knjige. Na poti učenja jim želimo veliko uspeha.

Tanja Kranjec,
mentorica šolske skupnosti

Prvošolci z razredničarko Heleno Poznič Kos (foto: K. Šalamon)

OBISKALI SMO VULKANIJO

Učenci OŠ Grad smo se v sklopu tedna otroka odpravili na ogled Vulkanije. Vulkanija je doživljajski park, v katerem je prikazana zgodovina vulkanov na Goričkem. Najprej smo se zatopili v igrice, sledila je kratka predstavitev in filmček. Po predstavitvenem filmu smo se z dvigalom in čeladami na glavah odpeljali globoko pod zemljo ter si tam ogledali 3D filmček o nastanku vulkanov na Gorič-

Krtek Oli komaj čaka, da vas popelje v svojem časovnem stroju (foto: D. Krpič)

kem in o Goričkem nasploh. Bili smo mokri, bilo je vroče in povrh vsega še zelo zanimivo, saj smo spoznali zgodovino Zemlje od velikega poka pa vse do danes. Nato smo odšli v Lednarjevo usnjarno, kjer so bile razstavljene kamnine. Na koncu smo si ogledali še trgovino z različnimi zanimivimi izdelki za obiskovalce. Seveda smo si tiste najlepše tudi privoščili. Vulkanija je enkratna stvar, ki si jo je vredno ogledati. Da je res tako, nam pričajo številni avtobusi z otroki iz cele Slovenije. Grad je spet središče, kamor radi zahajajo številni obiskovalci.

Evelina Gomboc, 8. razred

TUDI TOKRAT NAM JE USPELO

OŠ Grad je leta 2009 kot prva OŠ v Pomurju prejela laskavi naziv Kulturna šola leta 2009. Tako smo zaorali ledino, v naslednjih letih pa nam je sledilo veliko šol.

Toda naziv šola lahko uporablja le štiri leta, nato ga je potrebno obnoviti. Prejmejo ga le tiste šole, ki imajo nadpovprečno razvito kulturno dejavnost. Na naši šoli so svoj kamenček v mozaik Kulturne šole 2013 prispevale naslednje dejavnosti: folklor, dramski in literarni krožek, ohranjanje kulturne dediščine z mladimi lončarji, mladi likovniki ter člani otroškega in mladinskega pevskega zbora. Te dejavnosti so bile aktivne na šolskem, regijskem in državnem nivoju. Ker smo v minulih štirih letih osvojili številna prva mesta, nam je uspelo. Za to se moramo zahvaliti tudi bivšim učencem, ki so danes v srednji šoli oz. jo pravkar zaključujejo. Hvala vam!

Podelitve naziva Kulturna šola 2013 v Cerkljah na Gorenjskem so se udeležili ravnatelj Viktor Navotnik, učiteljica slovenskega jezika Marija Štesl in učenci Mario Pezer, Lara Valec ter Laura Farič.

Marija Štesl,
učiteljica slovenskega jezika

Na podelitvi naziva Kulturna šola 2013

KAMPANJA DNEVNIK POTOVANJ

V okviru evropskega projekta Zdrave skupnosti z akronimom »HEALTHY« je Center za zdravje in razvoj Murska Sobota razvil kampanjo Dnevnik potovanj, ki na zanimiv, zabaven in učinkovit način analizira potovalne navade otrok in njihovih staršev s ciljem povečanja uporabe do okolja prijaznih, zdravih in aktivnih načinov potovanja. Uporaba alternativnih načinov potovanja zmanjšuje število avtomobilov in potrebo po parkirnih prostorih ter neposredno pozitivno vpliva na zdravje posameznika in njegov življenjski prostor. Prvič se je kampanja Dnevnik potovanj izvedla v tednu med 30. septembrom in 4. oktobrom 2013. V izvedbo kampanje Dnevnik potovanj je bilo vključenih 33 vrtcev oziroma enot s skupaj 90 oddelki iz 23 občin Pomurja. Skupaj je tako v Sloveniji v kampanji Dnevnik potovanj sodelovalo 1545 otrok različnih starostnih obdobij. Za animacijo in motivacijo otrok in staršev je skrbelo skupaj 179 strokovnih delavcev, ki so kampanjo Dnevnik potovanj v svojih oddelkih tudi izvajali.

V izvedbo kampanje Dnevnik potovanj se je z območja občine Grad vključil vrtec pri OŠ Grad s skupaj dvema oddelkoma. V kampanji Dnevnik potovanj je tako iz vrtca pri OŠ Grad sodelovalo skupaj 38 otrok, 4 strokovni delavci pa so izvajali kampanjo Dnevnik potovanj.

V primerjavi z opravljenimi meritvami pred začetkom izvajanja kampanje (pregled dejanskega stanja) se je med izvajanjem kampanje delež pešcev na poti v vrtec povečal za 24,6% in za 44,9% se je povečal delež kombiniranega prevoza, kjer so starši morali avtomobil parkirati 100 – 200 m vstran od vrat vrtca in tako z otroci del poti prehoditi do vrtca. V času izvajanja kampanje noben otrok ni prišel ob spremstvu staršev v vrtec s skirojem, poganjačem ali s kolesom. Delež uporabe avtomobila se je v času izvajanja kampanje zmanjšal za 69,5%. Prav tako je viden dolgoročni učinek kampanje, saj je tri tedne po zaključeni kampanji delež uporabe avtomobila znašal 78,1%, kar je za 14,2% manj od deleža zabeleženega pred začetkom izvajanja kampanje, ko je ta znašal 92,3%.

Zlatko Mesarič

Center za zdravje in razvoj Murska Sobota

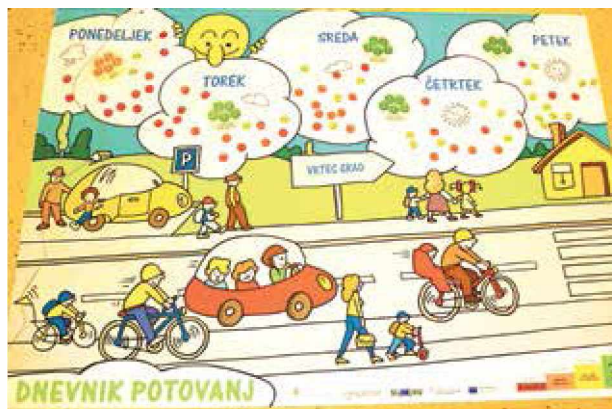

Dovoz in vhod v vrtec pri OŠ Grad (foto: D. Krpič)

DNEVNIK POTOVANJ

Kot večina vrtcev v pomurski regiji, tudi naš sodeluje v mednarodnem projektu Dnevnik potovanj. Projekt je namenjen ozaveščanju staršev in otrok o varnem in zdravem načinu prihoda v vrtec. Tako imajo starši na voljo več vrst prihoda, ki se v času projekta spremljajo in beležijo. Po prvem delu kampanje kot jo imenuje projekt, je bil naš vrtec oz. so bili starši in otroci zelo uspešni. Avtomobile so puščali 200 m vstran od vrtca in prihajali peš. S takšnim ravnanjem so prispevali k zdravemu načinu življenja svojih otrok in sebe in tudi gneče na parkiriščih ni bilo. Zahvaljujemo se vsem staršem, ki so vztrajno prihajali v vrtec peš in pripomogli vrtcu Grad za takšen uspeh. Projekt poteka do konca šolskega leta in upamo, da se bomo naslednjič prav tako izkazali.

Vzgojiteljica Irena Hüll

Dnevnik potovanj za naš vrtec

TEDEN OTROKA V VRTCU

V času od 7. do 13. oktobra 2013 je potekal Teden otroka pod geslom »Kako je biti otrok v današnji družbi?«. Tudi našim otrokom smo pripravili različne dejavnosti, da jim popestrimo dneve v vrtcu. V ponedeljek smo imeli kosanjev piknik s starši v popoldanskem času. Pri peki nam je pomagal naš hišnik Stanko. V torek so otroci sodelovali pri pripravi sadne kupe in

V Vulkaniji smo občudovali geode ametista (foto: Irena Hüll)

se na koncu z njo posladkali. V sredo smo se z vlakcem odpeljali v vrtec Bodonci na obisk, potem pa smo obiskali še dedka in babico enega izmed naših otrok. Tam smo si ogledali konje. V četrtek nas je obiskal gusar Berto s svojo predstavo, v petek pa smo si ogledali Vulkanijo.

Klaudija Klement

MAMICA NAM JE ZAPELA

Ena od pomembnih nalog vrtca je sodelovanje s starši. Še posebej smo veseli, če se nam kdo pridruži v dopoldanskem času in z nami ustvarja. Tako smo v mesecu novembru imeli v vrtcu na obisku mamico, ki je po poklicu profesorica glasbene vzgoje. Bila je pripravljena in nas naučila zapeti pesmico Tiki tiki Tinka. S sabo je prinesla še inštrumenta, flavto in kitaro, nad katero so bili otroci zelo navdušeni. Da je dan bil nekaj posebnega, ni potrebno posebej omeniti, saj slike govorijo same po sebi.

Vzgojiteljica Irena Hüll

Obiskala nas je mamica, nam zapela in zaigrala (foto: A. Vrtič)

DIŠALO JE PO SLOVENSKEM ZAJRTKU

Ob mizi z domačim slovenskim zajtrkom (foto: Tanja Hajdinjak)

Kot je znano, je zajtrk glaven del obroka za vsakogar izmed nas. Otroci v vrtcu so ga deležni vsak dan, a prav poseben je bil v petek, ko smo vsi v vrtcu sedli za eno mizo. Mizo smo okrasili z rožicami in čebelicami. Iz šolske kuhinje je zadišalo po domačem mleku, kruhu, maslu in medu, za konec pa še slastno domače pridelano jabolko. Naši otroci so vajeni domače pridelane hrane, saj živijo v takem okolju, kjer se skoraj vsaka družina ukvarja z vrtičkanjem in sadno drevje se najde tudi pri vsaki hiši. Zavedati se moramo, da je v današnjem času še kako pomembno uživati doma pridelano hrano, ki je bolj zdrava in sveža.

Vzgojiteljica Irena Hüll

Ob mizi z domačim slovenskim zajtrkom (foto: Tanja Hajdinjak)

OBČINSKO GASILSKO TEKMOVANJE

Gasilska zveza Grad je v soorganizaciji PGD Grad 27. julija 2013 organizirala in izvedla Občinsko izbirno gasilsko tekmovanje po razpisu GZS za memorial Matevža Haceta. Tekmovanje se je izvajalo na poligonu PGD Grad.

Tekmovanja so se udeležila vsa prostovoljna gasilska društva GZ Grad s svojimi enotami. Tekmovali so v 6 kategorijah in sicer: člani A, članice A, člani B, mladinci, pionirji ter kategorija izven konkurence brez možnosti uvrstitve na višji rang tekmovanja. Tekmovalne discipline za člane in članice A in B so bile: taktična mokra vaja, teoretični test in vaja razvrščanja, discipline za mladino: mokra vaja s hidrantom, vaja razvrščanja in teoretični test in vaja z vedrovko, štafeta s prenosom vode ter vaja razvrščanja za pionirje in pionirke.

Gasilskega tekmovanja se je udeležilo 6 enot članov A, 2 enoti članic A, 1 enota članov B, po 1 enota mladincev in pionirjev ter ena enota izven konkurence. Najboljše enote v posameznih kategorijah so se uvrstile na regijsko gasilsko tekmovanje, ki je bilo letos v Ljutomeru za člane in članice ter v Ižakovcih za mladince in pionirje. Enote, ki so slavile na občinskem tekmovanju in prejele prehodne pokale GZ Grad so bile: PGD Dolnji Slaveči – člani A, PGD Vidonci – članice A in PGD Dolnji Slaveči – člani B. Prva mesta so dosegli tudi mladinci in pionirji PGD Motovilci in se prav tako udeležili Regijskega tekmovanja.

DOGAJALO SE JE ...

Vse enote, ki so dosegle prva tri mesta v posamezni kategoriji, so imela pravico sodelovati na Regijskem pomurskem izbirnem tekmovanju, katerega so se udeležile štiri enote članov in članic ter dve enoti pionirjev in mladincev.

Vse tekmovalne enote so po končanem tekmovanju prejele priznanja in pokale za dosežen uspeh in sodelovanje. Po svečani podelitvi pokalov in priznanj pa je sledilo ranjanje ob dobri kapljici in glasbi v gasilskem domu Grad.

Milan Špilak, poveljnik GZ Grad

PGD Vidonci, člani A in članice A, ki so se uvrstili na regijsko tekmovanje (foto: PGD Vidonci)

REGIJSKO GASILSKO TEKMOVANJE

V mesecu juliju so se gasilska društva GZ Grad potegovala za vstopnice na regijsko tekmovanje iz vaje Matevža Hacea. Na regijsko tekmovanje se je iz občinskega tekmovanja uspelo uvrstit šest gasilskim enotam, od tega so štiri enote zastopale zvezo, dve pa se regijskega tekmovanja nista udeležili. Regijsko tekmovanje je potekalo 15. septembra 2013 v Ljutomeru. Zbrale so se enote celotnega Pomurja, ki so si na občinskih tekmovanjih priborile vozovnice za naprej. Ob dolgem, tekmovalnem dnevu smo tako nedeljski dan preživel med gasilskimi prijatelji.

Pokazalo se je veliko gasilskega znanja, kakor tudi vloženega truda. Potrebno je bilo le še malo športne sreče, katera nas mora spremljati na vsakem tekmovanju. Eni smo tako bili deležni tudi te, enim pa je sreča nastavila zanko. A kljub vsemu smo se na koncu lahko veselili celotnemu izkupičku rezultatov. Ko se je dan začel prevešati v popoldanske ure, smo že vsi nestrpno čakali na razglasitev rezultatov. Vzdušje je bilo popolno in vzburljivo, ko smo ob gasilski koračnici zakorakali mimo častne tribune in prisluhnili pomembnim možem v gasilstvu, ki so nam s ponosom nato podali še rezultate.

Za GZ Grad so vrste članov A zastopali PGD Dolnji Slaveči in PGD Vidonci, kateri so oboji dosegli pohvalne rezultate. Med 37 enotami je PGD Vidonci doseglo odlično 8. mesto, PGD Dolnji Slaveči pa sijajno 2. mesto, s katero so si priborili tudi vstopnico za državno tekmovanje. Pri članih B so nas zastopali člani PGD Dolnji Slaveči, ki so med 18 tek-

movalnimi enotami ravno tako dosegli 2. mesto in s tem ravno tako pristali na državnem tekmovanju. Zastopale pa so nas še članice in sicer članice PGD Vidonci, katerim pa je sreča žal nastavila zanko. Po dobrem začetku je prišlo do tehničnih težav z motorno brizgalno, katera jim je onemogočila dokončanje vaje.

Vsem skupaj iskrene čestitke ob tako lepih rezultatih, ki so jih dosegli. Ekipama, ki nas bosta zastopali na državnem tekmovanju prihodnje leto, to so člani A in B Dolnji Slaveči, pa želimo, naj jih spremlja veliko športne sreče in naj se vrnejo s čim lepšimi rezultati. Vsem štirim enotam še enkrat iskrena hvala za trud in lepo zastopanost naše GZ v Pomurju.

Mateja Knap

PGD Dolnji Slaveči, člani A in člani B (foto: Andrej Grah)

80 LET PGD VIDONCI

V naši vasi smo v soboto, 3. avgusta, praznovali 80 let PGD Vidonci. Na ta jubilej so posebej ponosni vsi sedanji in bivši člani PGD Vidonci ter seveda mi vsi vaščani. Priprave na praznovanje smo začeli že kar nekaj mesec pred samo prireditvijo, v njih so bili vpeti tako člani PGD kot veliko število vaščanov.

V sklopu praznovanja je dan pred osrednjo prireditvijo potekala slavnostna seja PGD Vidonci. Na tej je bila podrobno predstavljena zgodovina delovanja društva, podeljena pa so bila tudi priznanja in zahvale zaslužnim članom gasilskega društva.

Praznovanje 80-letnice društva se je začelo z zborom gasilcev GZO Grad in sosednje vasi Otovci pred vaško gasilskim domom. Sledila je gasilska parada do prireditvenega prostora v šotoru. V kulturnem programu so se predstavili vaški osnovnošolci z gasilskimi skeči, predstavljena pa je bila tudi kronika gasilskega društva. Vse zbrane sta slavnostno nagovorila predsednik domačega društva g. Jožef Volf in predsednik GZO Grad g. Stanko Recek. S svojo prisotnostjo pa sta nas počastila med drugimi še gasilski regijski poveljnik g. Utroša ter častni predsednik GZS g. Eöry. Najprizadenejši in dolgoletni člani gasilskega društva pa so za svoje delo prejeli priznanja. Vsa gasilska društva v občini Grad in gasilsko društvo Otovci so od PGD Vidonci prejela zahvalne plakete za uspešno medsebojno sodelovanje in pomoč pri razvoju društva. Zahvalno plaketo so prejeli še vaščani Vidoncev, ŠD Vidonci in Občina Grad.

Po kulturnem programu je sledila zabava s skupino Blue Planet. Praznovanje pa je popestrila gostja večera Natalija Verboten. Za jedačo in pijačo je bilo dobro poskrbljeno. Pozitivno presenečeni smo bili s številčnim obiskom gasilcev povabljenih društev. S tem so izkazali, da podpirajo naše delovanje sedaj in v preteklosti.

Ob koncu pa velja zahvala vsem članom društva in vsem vaščanom, ki so sodelovali pri organizaciji in izvedbi same prireditve. Zahvala je namenjena tudi vsem sponzorjem in donatorjem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da je prireditev uspela. Posebna zahvala pa je namenjena Občini Grad, ki je na slavnostni seji Občinskega sveta Prostovoljnemu gasilskemu društvu Vidonci podelila visoko priznanje za 80 let delovanja društva. Z gasilskim pozdravom »NA POMOČ«!

Daniel Bernjak, Melita Ficko Sapač

Zbor gasilcev (foto: Danijel Bernjak)

RAZSTAVA ROČNIH DEL

Nekatera dela in dejavnosti, ki so jih opravljali nekoč, so vedno bolj pozabljena. A vseeno se poraja vedno več novih idej, kaj vse smo si zmožni izdelati sami. Vse to pa si imamo možnost ogledati, zdaj že tradicionalno, na razstavi ročnih del v Kruplivniku.

Razstavo je 4. avgusta 2013 priredilo Društvo žena in deklet Kruplivnik, razstavljalcev pa je vsako leto več. Vedno več je ročno izdelanega nakita, rut, raznih šalov in ostalih modnih dodatkov, raznih »kvačkanih« ali na različne načine vezenih prtčkov, rož, ... Zanimivost za nekatere so lahko tudi predpražniki iz koruznega ličja ali domače pletene košare, katerih je v sodobnejšem času vedno manj. Naj še omenim, da naše pridne »gospodinje« v naslednjem letu obljublajo poleg razstave še nekaj novosti. Pustimo se presenetiti!

Tadeja Rajbar

Izdelki naših pridnih razstavljalcev (foto: T. Rajbar)

OBČINSKE VAŠKE IGRE

10. avgusta 2013 so bile v Športnem centru v Radovcih organizirane in izvedene občinske vaške igre, na katerih so sodelovale ekipe vseh naselij v občini oziroma njihova športna društva. Na igrah je sodelovalo osem ekip in sicer Lukaj, Skouriš, Vidonci, Peški, Gračka pomlad, Kruplivnik, Kovačevci in Dolnji Slaveči. Športno društvo Radovci pa je bilo v vlogi prireditelja. Tekmovanje je potekalo ob atraktivnih igrah, katerih rekviziti so bili narejeni pretežno ročno in ob iznajdljivosti rok dobrega mojstra. Tako so se ekipe pomerile v metanju jabolk na koš, potovanju jajc, vožnji s formulo, prevozu vode po valjih, vožnji vode z lesenim biciklom. Žal pa je med najbolj atraktivnim delom iger posamezni rekvizit podlegel obremenitvam in so tako lahko bile uspešno izpeljane tri igre.

Vožnja vode z lesenim biciklom (vir: www.sdvidonci.si)

Zanimivo je bilo tudi vlečenje vrvi, v katerem so sodelovale kar štiri moške in šest ženskih ekip. To pomeni, da je bilo vlečenje vrvi zanimivo in atraktivno tudi med nežnejšim spolom. Ob spodbujanju, navijanju in dobri volji so prvo mesto pri vlečenju vrvi zasedle Kruplivničarke, druge so bile Vidončarke in tretje članice ekipe Skouriš. Tudi pri moških je bila konkurenca v vlečenju vrvi težka. Po težki borbi so prvo mesto zasedli fantje iz Vidonec, drugo mesto je pripadalo ekipi Skouriša in tretje mesto ekipi iz Kovačevca. Igre pa so določile tudi skupnega zmagovalca v vseh igrah, kjer je absolutni

DOGAJALO SE JE ...

zmagovalec bila ekipa iz Dolnjih Slaveč, drugo mesto je zasedla ekipa Kruplivnika in tretje ekipa Kovačevcevec. Kljub temu, da so prireditelji večkrat morali posredovati in vložiti trud v popravilo posameznega rekvizita, so igre potekale ob spodbujanju in navijanju ter dobri volji gledalcev. Čas med posameznimi igrami pa so zapolnili zvoki dobre glasbe. Ni pa manjkalo seveda tudi dobre hrane in pijače.

Suzana Farič

SLAVNOSTNA SEJA

Občina Grad je 8. avgusta praznovala 13. občinski praznik. Slavnostna seja je potekala v nedeljo, 11. avgusta, v Kovačevcih.

Uspešni učenci s prejetimi knjigami

Slovesnost se je pričela s slovensko himno in nagovorom župana občine, g. Daniela Kalamarja. Na slovesnosti so bila podeljena priznanja zaslužnim občanom. Najprej so knjižne nagrade prejeli uspešni učenci Osnovne šole Grad. Za dosežene dobre rezultate na raznih državnih tekmovanjih in natečajih so bili nagrajeni: Nina Fujs, Nina Grah, Melanie Sukič, Tamara Grah, Katja Bedöke, Ines Šišić, Mario Pezer, Dušan Sukič, Matej Toplak, Blaž Forjanič, Daniel Kerec, Antonija Recek, Sanela Sukič, Nina Kisilak in Tjaša Gumilar. Spomnili smo se tudi zlate maturantke Samante Železen, ki je prav tako prejela knjižno nagrado.

Častni gasilski predsedniki s plaketami

Sledila je podelitev zahvalnih plaket za dolgoletno delovanje na področju gasilstva in medsebojne pomoči. Plaketo za 80 let delovanja je prejelo PGD Vidonci, prav tako pa so plakete prejeli zaslužni gasilci - častni gasilski predsedniki Ludvik Kočar, Štefan Cör in Štefan Lovenjak ter dolgoletni predsednik Občinske gasilske zveze Franc Šalamon. Letos je Občina Grad na slavnostni seji podelila priznanje najuspešnejšemu kolektivu, in sicer je to dobilo mlado in uspešno podjetje Gradbeništvo Dengrad, katerega lastnik in vodja je Denis Rajbar od Grada. Na oder pa so bili tekom slavnostne seje vabljeni tudi gostje, predstavniki in župani pobratenih občin iz Poljske in Belorusije, ki so nas počastili s svojim obiskom v naši občini. Pobratenim občinam so bile podeljene plakete z grbom naše občine. Gostje pa so predali darilo - kip sv. Florijana naši gasilski zvezi, ki jo je prejel predsednik Stanko Recek.

Gostje pobratenih občin iz Poljske in Belorusije

Najbolj pričakovano pa je seveda bilo odprtje vodovoda v Kovačevcih, ki so ga simbolično ob vodnjaku odprli župan, g. Daniel Kalamar, svetnik g. Štefan Gjergjek in vaški predsednik g. Daniel Sukič. Skupno so prerezali trak ter spustili vodo, ki predstavlja pitno vodo občinskega vodovodnega sistema v Kovačevcih. S tem se je zaokrožila celotna izgradnja občinskega vodovodnega sistema.

Slavnostna otvoritev vodovoda v Kovačevcih (fotografije: D. Krpič)

Slovesnost so popestrili mladi iz Kovačevcev, Tina, Marcel, Tamara, Dominik, David G. in David S. z recitacijami, skedem in plesom, Leon s harmoniko ter folklorna skupina OŠ

Grad s plesi. Po podelitvi priznanj so vse prisotne nagovorili gosti, med katerimi so čestitke in dobre želje podali župani sosednjih občin oz. njihovi predstavniki ter drugi gostje na slavnostni seji. Na dan občinskega praznika je po Kovačevcih v krožnih vožnjah vozil tudi turistični vlak, s katerim so se obiskovalci veselo popeljali. Slavnostna seja se je zaključila s pogostitvijo gostov in druženjem občanov.

Danijela Krpič

OB VEL'KI MEŠI

Dogajanje okrog farnega praznika, tako imenovane »vel'ke meše« pri Gradu, je že nekaj let del praznovanja tudi v sklopu občinskega praznika Občine Grad. Zaradi tradicionalnega kramarskega sejma, romanj, bogoslužja v cerkvi h Gradu priroma tisoče romarjev od blizu in daleč.

Tudi letos je bilo pri Gradu oziroma v Pörgi praznično in lepo. Poleg osnovnega pogoja – lepega vremena, so se kot vedno dobro pripravili domači gostinci, pa tudi sejmarji so krepko preplavili »stari trg«; naj omenim, da jih je vsako leto več in se je treba skozi sejem kar dodobra sprehoditi.

In kot se za praznovanje spodobi, ni smela manjkati niti živa glasba. Dan po vel'ki meši je pri nogometnem igrišču pri Gradu veselico pripravil NK Grad – igrala je skupina Weekend band, pripravili pa so tudi bogat srečelov.

Nino Gumilar

MEDNARODNI TURNIR V VIDONCIH

Leto je prišlo spet naokrog in 25. avgusta 2013 smo organizirali mednarodni slovensko – rusko - srbski turnir v Vidoncih. Turnirja so se udeležile naslednje ekipe; ekipa Čehov in Areal iz Rusije, ekipa Jedan de iz Srbije ter še pet ekip iz Slovenije. To so bile Humane zvezdice, ekipa slovenske vojske, pomurski veterani, soboški nagibači in veterani KMN Vidonci. Zasluga za ta turnir pripada našemu predsedniku društva Robertu Kuzmiču, ki kljub svoji odgovorni službi v Rusiji živi in diha z društvom. Njegov entuziazem vleče tudi nas in ta mednarodni turnir je zelo dobro nadomestilo za odpadlo prireditev Noč čarovnic. Turnirja se je udeležilo kar 50 gostov iz Rusije, od tega je bila polovica nogometnih igralcev. S svojim obiskom nas je počastila tudi ekipa iz Srbije. Poleg tega pa je po imenih bila najbolj znana ekipa Humanih zvezdic, za katero so igrali Đoni Novak, Grega Židan, Tone Košmrlj, Drago Bulič, Mitja Dragšič, Pidži in vodja ekipe Nani Matjašič. S svojim obiskom pa so nas razveselili še naslednji pomembni gostje; bivša veleposlanica Republike Slovenije v Rusiji Ada Filip Slivnik, poslanec državnega zbora Branko Ficko, obrambni ataše Tomaž Strgar, župan občine Grad Daniel Kalamar, župan sosednje občine Puconci Ludvik Novak ter še veliko drugih.

Nogometni turnir je imel vse predznake pravega boja za končne uvrstitve. Tako je na koncu prevladala ruska moč in finalno tekmo je po kazenskih strelah dobila ekipa Čehov proti drugi ekipi iz Rusije (Areal). Tretje mesto pa je zasedla ekipa iz Srbije pred Humanimi zvezdicami. Med samim turnirjem sta za dobro vzdušje skrbela Miran in Primož (člana skupine D'Kwaschen Retashy), za glasbo je skrbela skupina OPPA Bokan band ter tudi Pidži s svojim glasbenim vložkom. Prireditev pa smo popestrili tudi z vožnjo s turističnim vlakom Občine Grad. Tako so gostje spoznali tudi lepote Goričkega.

Veterani Vidonci in Humane zvezdice (foto: Darjan Fujs)

Člani ŠD Vidonci smo kljub neprijetnemu dogodku pred turnirjem (vlom v naše prostore in krajo pijače) uspeli organizirati celotno prireditev na nivoju. Vsi gostje so pohvalili našo gostoljubnost in predvsem celotni športni center, ki ga imamo. Naš cilj je bil realiziran, saj smo gostom predstavili našo pokrajino Goričko, kjer smo ljudje znani po gostoljubnosti. Prav tako pa smo navezali prijateljske stike, ki nam bodo koristili tudi v prihodnosti. Člani ŠD Vidonci se zahvaljujemo predvsem predsedniku društva Robertu Kuzmiču, ki je poskrbel za samo izvedbo turnirja in v našo majhno vas pripeljal pomembne goste iz domovine in tujine. Prav tako se zahvaljujemo vsem članom društva, vaščanom in vsem ostalim, ki ste pomagali pri sami izvedbi in organizaciji prireditve. Naslednje leto se vidimo spet na mednarodnem turnirju v športnem centru Vidonci.

Mitja Sapač

VESELICA V KRUPLIVNIKU

PGD Kruplivnik je ob pomoči ostalih društev vasi Kruplivnik organiziralo veselico pod imenom 1. Kruplivniška noč s skupinama Rock Partyzani in Energy, katera se je odvijala 17. avgusta. Obe glasbeni skupini sta poskrbeli, da so nas kar hitro zasrbele pete in smo se predali ritmu glasbe. Kljub vsem dogodkom, ki so se zvrstili pred našo »veselico«, je bila le-ta obiskana v velikem številu. Naši organizatorji pa napovedujejo naslednjo prireditev take vrste še pred iztekom tega leta, zato – vljudno vabljeni!

Tadeja Rajbar

V Kruplivniku so za zabavo poskrbeli Rock Partyzani

MLADINSKA IZMENJAVA PRI GRADU

Verjetno se še spomnite, da smo lansko poletje mladi iz Slovenije obiskali Poljsko in se tam družili z njihovimi mladimi. Že takrat je padla ideja, da bi naslednje leto mlade iz Poljske povabili k nam. V ta namen je Društvo za kulturno športni razvoj mladih »Gračka pomlad« prijavilo projekt Eko COOLturna mladina v programu Mladi v akciji in ga tudi dobilo. V sklopu tega projekta je bila potem izpeljana mladinska izmenjava s Poljsko pri Gradu.

Mladi so bili navdušeni nad lončarsko delavnico (foto: Katja Bedöke)

Program Mladi v akciji je program Evropske unije. Spodbuja delovanje mladih in omogoča finančno podporo projektom neformalnega učenja in mobilnosti mladih, ki prispevajo k ciljem evropskega sodelovanja na področju mladine. Prav tako nudi podporo za evropske in mednarodne mladinske projekte, ki spodbujajo mladinsko delo in neformalno učenje. V programu lahko sodelujejo mladi med 13. in 30. letom starosti. Mladi si skozi program krepijo ključne kompetence za vseživljenjsko učenje z namenom povečanja njihove zaposljivosti in vključevanja v družbo.

Cilj našega projekta je bil omogočiti mladim aktivno sodelovanje, učenje in odkrivanje lastnih sposobnosti,

razvoj in krepitev podjetniškega duha ter občutka, da so pomemben člen evropske skupnosti. Aktivnosti so trajale 8 dni. Udeležilo se jih je 22 mladih iz Slovenije in Poljske ter dva mladinska voditelja. Izvajali smo različne aktivnosti: spoznavanje in jezikovno sporazumevanje, iskanje lastnih sposobnosti, razne športne aktivnosti, razprave, zbiranje idej, kreativnost, spoznavanje kulture in tradicije, vključevanje mladih v življenje na podeželju...

Ogledali smo si predelavo sadja v Kovačevcih (foto: Katja Bedöke)

Prvi dan našega druženja je bil namenjen medsebojnemu spoznavanju. Na Ledavskem jezeru v Krašičih smo testirali naše ravnotežje na vodi s kajakom. Naslednje dan smo obiskali kmetijo Mali raj v Dolencih, kjer smo se seznanili z izdelavo sira in se spoznali z alpaki. Na poti na tromejo smo spoznavali drevesne vrste, v gradu Grad pa smo spoznali različne rokodelske delavnice, spoznali legende o gradu in skozi igro iskali zmajev krono. Obiskali smo kmetijo Čebelji gradič, kjer smo spoznali čebeljo družino in pridelavo medu. Iz voska smo si izdelali tudi sveče. Da ne bi bili lačni, smo imeli kuharsko delavnico, kjer smo spekli prekmursko gibanico in poljsko tradicionalno velikonočno potico. Poljska mladina je bila zelo navdušena nad lončarsko delavnico, kjer smo izdelovali izdelke iz gline. Učili smo se delati tudi na vretenu in se pri tem zelo zabavali. V času naših aktivnosti smo si še ogledali poljske filme v občinski dvorani, spoznali ekološko pridelavo sokov v Kovačevcih in imeli kreativne delavnice. Sodelovali smo na odprtju prizidka v Pütarjevem mlinu, kjer smo zapeli pesem z naslovom »Ko si srečen«. Zapeli smo jo v slovenskem in poljskem jeziku. Za konec smo obiskali še Doživljajski park Vulkanija, kjer smo se podali v središče vulkana in spoznali nastanek vesolja. Večere smo preživeli ob poljski in slovenski glasbi in različnih igrah. Med mladimi so se spletla prijateljstva in preskočile so tudi iskrice.

Projekt Eko COOLturna mladina se je zaključil v upanju, da se bomo naslednje leto spet srečali, kje se bo to zgodilo, še ne vemo, a smo izrazili že veliko želja in idej o več skupnih projektih, druženju in spoznavanju kulture obeh držav.

Tadeja Čontala

DOMAČE DOBROTE IZPOD MLINSKEGA KOLESKA

Občina Grad je letos izvedla projekt »Domače dobrote izpod mlinskega kolesa«, v okviru katerega smo uredili prizidek Pütarovega mlina, kjer se nahaja domača prodajalna in kjer lahko predstavljamo mlinarsko ter druge obrti v našem okolju. V prizidku smo tako uredili manjšo sprejemno pisarno z vso računalniško opremo za vodenje in prodajo izdelkov, opremo za predstavitev izdelkov, regali in opremo za izvajanje raznih delavnic in predstavitev.

Opremljen prizidek v Pütarovem mlinu (foto: D. Krpič)

S projektom smo povabili domače kmete z dopolnilno dejavnostjo in rokodelce k sodelovanju ter skupaj z njimi izvedli tudi tri delavnice. Pri projektu je sodelovalo 9 rokodelcev, ki so predstavili svoje izdelke in svojo obrt ter jo skozi delavnice prenesli na mlajše rodove. S tem smo povečali možnost trženja rokodelskih proizvodov ter povečali zanimanje za tradicijo in domačo obrt. Na delavnicah so udeleženci tako spoznali nekaj domačih rokodelcev ter njihovo delo, se sami preizkusili v ročnih spretnostih ter odkrivali stare obrti in način življenja v preteklosti.

Nastop mladih na tiskovni konferenci ob mlinu (foto: Anita Špilak)

Vsi rokodelci so svoje izdelke predstavili ob zaključku projekta, na otvoritvi urejenega prizidka mlina v Pütarovem mlinu. Skozi projekt je nastajal tudi predstavitveni film, kjer je predstavljeno rokodelstvo, mlinarsko življenje, naše okolje, mlin in tudi delavnice z rokodelci, ki so v projektu sodelovali in tako še naprej sodelujejo s svojo ponudbo v domači prodajalni. Projekt se je zaključil 30. avgusta 2013 s tiskovno konferenco, kjer smo predstavili pridobitve projekta, sodelujoče rokodelce in si ogledali 6-minutni prezentacijski film ter izdelke v domači prodajalni. Na otvoritvi so sodelovali tudi naši mladi, ki so imeli v tem času mladinsko izmenjavo pri Gradu. S svojimi gosti, mladimi iz Poljske so nastopili s skupno pesmijo v slovenskem in poljskem jeziku ter tako obogatili našo predstavitev projekta ter mlina.

Sodelujoči rokodelci in obiskovalci v mlinu (foto: Anita Špilak)

Projekt »Domače dobrote izpod mlinskega kolesa« se je izvedel ob finančni pomoči Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja; Evropa investira v podeželje. Organ upravljanja Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje.

Daniela Krpič

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

OTVORITEV VULKANIJE

Pri Gradu na Goričkem je pred tremi milijoni let bruhal zadnji vulkan na območju današnje Slovenije. In Občina Grad ga je ponovno prebudila v Doživljajskem parku Vulkanija.

Z izvedbo projekta, ki se je izvajal v dveh fazah ter s projektom obnove Lednarjeve usnjarne je v središču vasi Grad nastal sodoben in navdušujoč park, ki predstavlja

DOGAJALO SE JE ...

vulkane, geološke značilnosti Goričkega in predvsem predstavitev ter doživetje goričkega vulkana.

31. avgusta 2013 smo slavnostno odprli Doživljajski park Vulkanija, ki je izdatno podprt z interaktivnimi in izobraževalnimi vsebinami ter ponuja obilico zanimive interpretacije in uporabo sodobnih tehnologij.

S prerezomo traku je Vulkanija odprla svoja vrata (foto: Katja Bedöke)

Na zadnji avgustovski dan nas je že dopoldne veselo pozdravil krtek Oli, s pesmijo pa nas je navdušil mešani pevski zbor Cantate. Vse prisotne je nagovoril idejni oče parka, župan občine Grad, g. Daniel Kalamar, geološki muzej in vsebino parka z vso izobraževalno noto pa je predstavil dr. Miha Jeršek. Sledil je slavnostni prerez traku pred vhodom v Vulkanijo, ki so ga poleg župana in dr. Jerška prerezali še nadzornica projekta ga. Gizela Makari Pucko in predstavnik izvajalcev g. Dragan Mrdaković.

Gorički vulkan je presenetil obiskovalce s svojim izbruhom (foto: K. Bedöke)

Po prerezu traku so vsi navzoči po skupinah vstopali v nov doživljajski park, kjer jih je pričakala vulkanska miza z interaktivnimi vsebinami. Z vodnicami so se

obiskovalci sprehodili skozi znanje o vulkanih, spoznali naš gorički vulkan ter si ogledali filme. Nato so se sprehodili po lavini cevi, občudovali geode ametistov in se z dvigalom spustili v globino šest tisoč metrov. V globini so izstopili v vroče območje vulkana, kjer jih je pričakal Oli in z njegovo kapsulo so se skozi 3D stereoskopski film, poln presenečenj in efektov, vrnili na površje. Tu jih je ponovno sprejel naš Oli in v Olijevi trgovini so lahko kupili še kakšen spominček oz. rokodelski izdelek. Obiskovalci so bili navdušeni, otvoritvenima dnevoma pa so sledili dnevi, polni radovednih obiskovalcev, ki so spoznali naš vulkan, obiskali kamnolom ter tako preživeli zanimiv dan na Goričkem.

Doživljajski park Vulkanija je od 1. decembra do 28. februarja zaprt. Svoja vrata bo ponovno odprl 1. marca 2014, ko vas bodo pričakale novosti in presenečenja. Za vse to pa bo poskrbel krtek Oli. Vulkanijo si lahko v tem času ogledajo vnaprej najavljene skupine nad 10 oseb. Več si lahko preberete na naši spletni strani www.vulkanija.si. Vabljeni!

»Operacijo je delno financirala Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Operacija se je izvajala v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Razvoj regij«; prednostne usmeritve »Regionalni razvojni programi«, za obdobje 2012-2014.«

Danijela Krpič

DRUŽABNI IZLET V PLITVICE

Ker ljudje najdemo čedalje manj časa zase in za druženje s prijatelji, je bil 14. september idealni termin za obisk hrvaškega Nacionalnega parka Plitvička jezera, ki ga je organiziralo društvo »Peški« Motovilci. Vreme je bilo kot naročeno, družba pa ta prava za 2,5-urni ogled tega prečudovitega naravnega bogastva, na katerega je lahko ponosna naša sosedna Republika Hrvaška.

Ob plitvičkih lepotah je nastala skupinska fotografija (foto: Boris Omahen)

Naravni park predstavlja gozdni planinski kraj, kjer je nanizanih 16 manjših in večjih jezer kristalne modrozelenne barve. Gornja jezera na jugu so pretežno sestavljena iz dolomitov, a spodnja na severu pa od apnenčastih sten. Park obsega gozdne komplekse, izjemne naravne lepote jezer in slapov, bogastvo flore in favne, planinski zrak, gozdne poti in lesene mostičke ter zanimive rastline in živali, ki ga je UNESCO leta 1979 proglasil za svetovno naravno bogastvo. Po informacijah turistične vodnice so mnogi raziskovalci zaslužni za prepoznavnost Plitvičkih jezer, a največja zasluga se pripisuje Ivu Pevaleku, kateremu je posvečena tudi spominska plošča.

Ambient parka je poskrbel za vedro in sproščujoče razpoloženje vseh izletnikov, saj se je vsakemu od nas prilegel kratek oddih nekje daleč od vsakdana, ki bo vsekakor ostal nepozabljen.

Tatjana Grah

PRAZNIK V ROGÓWU

Letos so nas na občinskem prazniku v avgustu obiskali župani in predstavniki dveh pobratenih občin iz Poljske. Z občino Rogów sodelujemo že dve leti tudi s projekti in sicer smo pričeli s projektom mladinske izmenjave v programu Mladi v akciji. Obisk smo tako občini Rogów septembra vrnili in se udeležili njihovega največjega praznika v občini, t.i. Praznika žetve »Dożynki«. Na ta praznik se zberejo vse vasi v njihovi občini in se zahvalijo za vse dobrote, ki jih narava daje, torej za celoletno žetev. Vsaka vas speče kruh, ki ga okrasijo z imenom vasi in ga darujejo pri maši. Kruh odnesejo nato na osrednji trg, kjer je prireditev, in tam na stojnicah vsaka vas ponuja domače jedi. Praznik je obogaten s kulturnim programom, kjer nastopijo domačini, predstavi se folklor, večer pa zaključijo z dobro glasbo. Na prazniku smo se za sodelovanje in izvedbo projektov občini Rogów zahvalili tudi predstavniki Občine Grad in jim predali plaketo z grbom naše občine.

Na odru smo predali plaketo županu Občine Rogów (foto: Gmina Rogów)

Pred Manufakturno v mestu Łódź (foto: Gmina Rogów)

Predstavniki smo bili gostje v njihovi občini več dni, saj smo prisostvovali njihovem prazniku, predstavili pa so nam tudi vse gospodarske panoge v občini, društva, kulturno delovanje in znamenitosti v njihovi občini in regiji. Ker se pretežno ukvarjajo s sadjarstvom, smo si ogledali predelavo jabolk, obiskali smo pekarno, tovarno likalnih desk in muzeje. Ogledali smo si mesto Łódź, muzej in dvorec s parkom. Predstavili so nam njihove projekte in način porabe evropskih sredstev. Srečali smo se z županom sosednje občine, ki nam je predstavil delovanje njihove komunalne službe ter z nami iskal možnosti sodelovanja s kakšno večjo slovensko občino. Polni novih idej in z načrti za sodelovanje v prihodnjem letu smo se ob njihovi veliki gostoljubnosti le stežka odpravili proti domu.

Danijela Krpič

POHOD PO GRAŠČAKOVI POTI

Pohod po »Graščakovi poti«, ki ga vsako leto pripravi DRiPTOG »Skouriš« je sedaj že postal tradicionalen. Tako se je tudi v nedeljo, 15. septembra 2013, zbrala prijetna družina pohodnikov pred turistično pisarno

Pohodniki na startu (foto: Ludvik Frumen)

v Radovcih in se podala po Graščakovi poti. Verjetno se je kdaj v preteklosti tudi kateri od graščakov sprehodil po teh poteh. Pot je pohodnike vodila mimo različnih zgodovinskih znamenitosti, ki jih je v naši občini kar nekaj. Postanek je bil pri Marovski kapeli, kjer so se pohodniki okrepčali. Na cilju, ki je bil tudi pred turistično pisarno, so pohodniki ob topli malici strnili občutke in že delali načrte, kam se bodo podali naslednji vikend ter obljubili, da se naslednje leto zopet udeležijo pohoda po Graščakovi poti.

Cvetka Ficko

POTEP Z VLAKOM

Že nekaj časa se je v našem društvu ŠD Vidonci pletla ideja, da bi se odpravili na nedeljski potep s turističnim vlakom. Seveda pa ni ostalo samo pri ideji.

Tako smo se v nedeljo, 22. septembra, odpravili na nedeljski izlet z vlakom. Začetna postaja je bila v Športnem centru Vidonci. Vlak smo napolnili do zadnjega kotička. Pot nas je vodila do posestva Marof, kjer smo opravili nedeljsko kosilo. Sledila je vožnja z vlakom do Grada. Vožnja je bila za vse nas nekaj posebnega, najbolj navdušeni pa so seveda bili otroci. Pri Gradu je sledil ogled Vulkanije in Lednarjeve usnjarne. S samim ogled Vulkanije smo bili zelo zadovoljni, pa čeprav smo nekateri bili že drugič na ogledu. Nato smo se z vlakom odpravili proti domu, vendar pa smo še opravili krajši postanek v domači okrepčevalnici Ficko Rudi. V poznih popoldanskih urah smo se vrnili v športni center Vidonci.

Sam izlet nam je ostal v zelo lepem spominu, posebno vožnja z vlakom, saj imamo le redko kdaj možnost vožnje s turističnim vlakom. Upam, da bo izlet s turističnim vlakom v našem društvu postal tradicija – torej drugo leto spet gremo na potepanje z vlakom.

Melita Ficko Sapač

Člani ŠD Vidonci pred Vulkanijo (foto: Ervin Kuzmič)

ČLANI LUKAJA OBISKALI KRAS

Društvo za šport, kulturo in turizem »Lukaj« Motovilci se je podalo na potepanje po Krasu. Izbrali smo si lep deževen jesenski dan. Ogledali smo si jamo Vilenica, ki je najstarejša jama v Evropi, obiskali smo tudi Pepin kraški vrt. Sledilo je dobro in obilno kosilo, ob katerem se nam je prilegla dobra kapljica kraškega terana. Nadaljevali smo z ogledom kraškega naselja Štanjel z gradom. Polni navdušenja nad lepoto kraške pokrajine smo se ob pozni uri vrnili domov.

Andrej Čerpnjak

Kraško naselje Štanjel

OBISK S SLADKE GORE

V soboto, 5. oktobra 2013, so nas obiskali naši dolgoletni prijatelji, člani in članice PGD Sladka Gora. Naša srečanja trajajo že nekaj let in so prerasla v tradicijo, saj se oboji trudimo, da pokažemo vedno nekaj novega in zanimivega vsak v svojem kraju.

Lansko leto smo se imeli člani PGD in ŠD Radovci zelo lepo pri njih. Ogledali smo si veliko zanimivosti v okolici Sladke Gore in po potepanju po njihovi občini so nam pripravili prijetno druženje in piknik z obilo okusne hrane z žara in pečenih kostanjev, tako da smo se zadržali pozno v noč. Tako je bila pred nami obveza, da to gostoljubnost vrnemo.

Obiskali so nas zjutraj ob deveti uri, pripravili smo jim dobrodošlico ob kavici in pecivu, razložili smo jim naš plan za to sobotno popotovanje. Tako smo se najprej odpeljali z avtobusom na ogled naše nove pridobitve v občini, to je Doživljajski park Vulkanija. Ob tem je zanimivo, da so tudi oni z radovednostjo pričakovali ta ogled, saj so nam povedali, da so prav to pričakovali, ker so o odprtju izvedeli iz medijev. To soboto je bila pred Doživljajskim parkom velika gneča, saj je bilo napovedanih devet avtobusov z obiskovalci, vendar pa

Gostje s Sladke Gore pred Vulkanijo (foto: J. Sever)

smo ob dogovorjeni uri brez čakanja opravili ogled. Vsi naši gosti so po ogledu bili prijetno presenečeni, saj kaj tako posebnega niso še videli. Počasi smo nadaljevali pot proti Čebeljemu gradiču, kjer nas je prijazen lastnik sprejel in predstavil delo s čebelami in dejavnosti na njihovi kmetiji.

Pot smo nadaljevali na Sotinski breg in si s stolpa ogledali prelepo Goričko pokrajino in nadaljevali pot do slatinskega vrelca v Nuskovi. Po tem ogledu je bila ura že krepko čez poldne, zato smo se odpeljali nazaj v Radovce, kjer so naše pridne gospodinje pripravile okusno kosilo, domače kolone z bujto repo. Prav ta naša kulinarična posebnost je razveselila naše goste, kajti nekaj je bilo takih, ki so prvič poskušali bujto repo. Tako so bili navdušeni, da so jih zanimale recepture za pripravo le te. Manjkalo ni niti pečenih kostanjev in dobre glasbe.

Čas je hitro mineval in tako smo se pozno v noč poslovili od naših prijateljev, s katerimi smo preživeli lep sobotni dan. Njihov predsednik se nam je zahvalil za našo organizacijo in gostoljubnost in se obvezal, da smo v letu 2014 mi njihovi gosti. Res je lepo imeti dobre prijatelje.

Jože Sever

SKOURIŠ NA IZLETU

V mesecu oktobru so člani DRiPTOG »Skouriš« na svojem izletu obiskali sirarno v Framu, kjer so poskušali dobrote iz kravjega mleka. Obiskali so tudi vinsko klet Zlati grič, kjer so ob čudoviti predstavitvi pridelave vina, vino tudi pokušali. Obiskali so tudi Žičko kartuzijo, kjer so spoznali življenje menihov in v tamkajšnji lekarni prisluhnili zeliščarju in njegovim napotkom za boljše počutje s pomočjo narave. O tem so se lahko prepričali, ko so poskušali različne likerje. Tudi brez dobrega kosila ni dobrega izleta. Pred povratkom domov je nastala še skupna fotografija v Žerjavcih pri Lenartu.

Cvetka Ficko

Člani Skouriša na izletu v Žerjavcih (foto: Ludvik Frumen)

VIKEND V MOTOVILCIH

V sredini prikupne vasice Motovilci, ob vaški potki pri križu, stoji prijetna brunarica poimenovana »vikend«. Je rezultat skupnega dela posameznikov, ki so se odločili, da izkoristijo prostor nad vodnim bazenom, ki je leta stal opustošen in je s prostovoljnim delom posameznikov končno dobil svojo podobo, služil pa bo druženju vseh vaščanov in ljudem, ki jih bo mogoče kdaj pot pripeljala tod mimo in si bodo želeli krajšega postanka na svoji poti.

Brunarica je doživela tudi slavnostno otvoritev, in sicer se je v nedeljo, 20. oktobra 2013, zbrala 55-glava množica povablencev, ki so se celo popoldne družili ob jedači in pijači ter glasbi harmonikarja Mitje Kuharja. Slavnostni dogodek je bil obeležen s prerezom traku vaškega svetnika, g. Viljema Graha, predsednika društva »Peški« Motovilci, g. Jožefa Graha, ter g. Dušana Sukiča, kot enega najvztrajnejših vaščanov pri uresničitvi same ideje.

Druženje je trajalo vse do večernih ur, kar le še potrjuje, da je bil namen dosežen. Zaključna misel pa naj bo ta: »Izključimo naprave, priključimo se k človeku.« (Rudi Kerševan)

Tatjana Grah

Ob slavnostni otvoritvi je vikend v Motovilcih zaživel (foto: Boris Omahen)

VESELICA NA DOLNJIH SLAVEČIH

Slavečki gasilci se vedno zelo radi družimo. Pa naj bo to po tekmovanjih ali proslavah, kakor tudi pri kakih opravilih. Ker se gasilska sezona po navadi konča v mesecu septembru in nas v oktobru čaka le še vaja meseca požarne varnosti, smo si gasilci zaželeli družabnega srečanja za vse nas in vas. Ob tej želji smo sklenili organizirati veselico, kar smo tudi udejanjili. S skupnimi močmi, voljo in složnostjo nam je uspelo. Uspeli smo izpeljati veselico, kjer smo se lahko družili vsi mi, ki smo željni družbe, plesa in zabave. Veselica je bila 26. oktobra 2013, na čarovniško soboto, v prostorih gasilskega doma na Dolnjih Slavečih.

Z veseljem in nasmehi na licih smo začeli s pripravami kakor tudi z delom na sam večer dogajanja. Nasmeh z naših lic nikakor ni splahnel. Za to ste poskrbeli vi, ki ste se le te udeležili in se veselili in plesali naš čarovniški ples. Ob zvokih skupine Plamen smo rajali vse do jutranjih ur. Z udeležbo na naši prvi prosti veselici smo bili zadovoljni. Potešene so bile naše želje po obisku in seveda s tem poplačan naš trud, z vednostjo, da se nismo trudili zaman. Hkrati pa upamo, da nam po kaj takega še uspelo.

Ob koncu pa naj še izkoristim priložnost in se zahvalim vsem članom za ves trud in požrtvovalnost. Seveda pa posebna hvala tudi vsem ostalim, ki niste člani našega društva, da ste nas podpirali, nam vestno stali ob strani vsak na svoj način in nam pomagali. Upamo, da bomo tudi v prihodnje tako složno in uspešno sodelovali. Hkrati pa vam naj v imenu PGD Dolnji Slaveči zaželim srečno v letu 2014.

Mateja Knap

Na gasilskih veselicah se ljudje radi družijo (foto: M. Knap)

GASILSKA PRAKTIČNA VAJA

V sklopu aktivnosti v mesecu požarne varnosti je bila na požarnem območju GZ Grad izvedena gasilska kombinirana, terenska enodnevna praktična vaja operativnih gasilskih enot v lokalni skupnosti Občine Grad z delovnim imenom »GRAD 2013«.

Vaja je letos potekala s soglasjem Krajinskega parka Goričko in Občine Grad na lokaciji gradu Grad. Vaja se je izvajala v jutranjih urah, 26. oktobra 2013, po vnaprej izdelanem elaboratu vaje. Na vaji so sodelovale vse enote PGD GZ Grad vključno z ReCo M. Sobota in podjetjem Sintal, ki je zadolžen za varovanje objekta. Kot je do sedaj znano, je bila to prva organizirana gasilska vaja na gradu Grad v zadnjih 90-ih letih, odkar deluje najstarejše gasilsko društvo PGD Grad.

Namen gasilske praktične vaje je bil preverjanje sposobnosti gasilskih enot pri postopkih reševanja in gašenja ter pravilnem rokovanju in uporabi gasilske reševalne in zaščitne opreme, gasilskih vozil in črpalk ter pravilna uporaba zvez pri komuniciranju na intervenciji. Poseben poudarek gasilske vaje na kulturnem spomeniku državnega pomena je bil namenjen spoznavanju razmer samega vstopa v objekt, reševanju in morebitnem posredovanju, gašenju v takšnem objektu ter spoznavanju požarnega načrta graščine in posebej uporabnih prostorov ter vseh vitalnih točk, ki jih rabimo pri intervenciji (e-omarice, vodni viri – stanje hidrantnega omrežja, požarno manj in bolj ogroženi deli sklopa graščine, plin, sklop požarnih zidov in prehodi, dostopi na podstrešja, zasilni izhodi itd.).

Scenarij vaje – požar v nočnih urah v severnem delu zgornjega dela gradu, ki se hitro širi na podstrešje in sosednje bližnje prostore, kjer so prenočišča za turiste. V zgornjih prostorih severnega dela graščine je ujeto neznano število turistov, verjetno trije nezavestni, ki jih je treba reševati. Požar zazna javljalik požara Sintal-a, ki alarmira 112. Aktivirana je bila osrednja enota in posredno tudi vse ostale enote PGD GZ Grad v Občini Grad. Vodja vaje in intervencije je bil poveljnik GZ Grad, pomočnika pa poveljnik in podpoveljnik PGD Grad.

Vse enote PGD GZ Grad so se ustrezno odzvale na klic s strani ReCo M. Sobota in sodelovale na sami intervenciji. PGD Grad, PGD Dolnji Slaveči in PGD Motovilci so reševali in gasili z notranje strani gradu, PGD Vidonci in PGD Kovačevci so posredovali na vzhodni zunanji strani gradu, PGD Radovci in PGD Kruplivnik pa so posredovali in gasili z zahodne zunanje strani gradu.

Na sami intervenciji se je pokazalo nekaj pomanjkljivosti v sami taktiki, preskrbi z vodo, opremi in taktičnih nastopih operativnih enot, kar bo predmet analize in priprave na naslednjo gasilsko vajo, ki se načrtuje v začetku naslednjega leta.

Pohvala pa gre vsem vodjem enot na vaji za dobro

organizacijo, poveljevanje in izvedbo vseh določenih nalog na vaji, posebna pohvala pa tudi vsem udeležencem vaje skupaj z županom Občine Grad, direktorjem Krajinskega parka Goričko, predsednikom GZ Grad tov. Recek Stankom, hišnikom gradu Grad tov. Tončkom, ki nam je ves čas bil na razpolago ter PGD Grad za pripravo dobre malice po vaji. Na vaji je sodelovalo 75 operativnih gasilcev in drugih članov vaje ter vse PGD z vsemi gasilskimi vozili, opremo in orodjem, s katerim društva trenutno razpolagajo.

Milan Špilak, poveljnik GZ Grad

Gasilci na praktični vaji pred gradom Grad

POSLANCI V POMURJU

Poslanska skupina SDS je 4. novembra 2013 obiskala Pomurje. Namen obiska je bil seznanitev poslancev o delu, pričakovanjih, težavah in pobudah ljudi v Pomurju. Organiziran je bil posvet na temo: Ukrepi vlade uničujejo slovensko gospodarstvo in podeželje. Prav tako je bilo več javnih tribun, kjer so poslanci SDS odgovarjali na vprašanja prisotnih.

V okviru tega obiska so štirje poslanci SDS (mag. Andrej Šircelj, Romana Tomc, Sonja Ramšak, Franc Bre-

Ogled grajskih prostorov (foto: M. Klement)

znik) obiskali tudi grad Grad na Goričkem, kjer je sedež Krajinskega parka Goričko. Vodstvo Krajinskega parka jim je najprej razkazalo grajsko poslopje. Nato so se seznanili z delom in aktivnostmi, ki jih izvaja KP Goričko in težavami, ki jih ima pri tem. V prijetnem pogovoru so se izmenjala mnenja in pobude za delo vnaprej. Glede na videno in povedano je prevladalo mnenje, da imata KP Goričko in Pomurje še možnost za nadaljnji razvoj, kar bo potrebno v prihodnje še izkoristiti. Seveda le v primeru, če trenutna vlada ne bo z uvedenimi ukrepi prej uničila slovensko gospodarstvo in podeželje.

Marijan Klement

JESENSKA KMEČKA TRŽNICA

Društvo za razvoj in promocijo turizma Občine Grad »Skouriš« je 9. novembra 2013 pred turistično pisarno v Radovcih pripravilo jesensko kmečko tržnico. Na tržnici so svoje pridelke in izdelke ponudili lokalni pridelovalci kmečkih dobrot. Na tržnici je bila pokušina mesnih dobrot, dobre vinske kapljice, za hladne zimske dni med, likerji in letos novost tudi prepeličja jajca, ki so za gurmane zelo znana hrana. Na naši tržnici smo imeli letos prvič tudi ročna dela iz tekstila in unikatni modni nakit.

Čeprav vreme prireditvi ni bilo ravno naklonjeno, so bili udeleženci in organizator na koncu enotnega mnenja, da mora takšno druženje postati stalnica, preden nas jesenski čas in zima spravita za peč.

Cvetka Ficko

DOBRODELNA PRIREDITEV

Gasilci prostovoljnega gasilskega društva Motovilci smo že velikokrat pomagali ljudem po Sloveniji, tokrat pa smo želeli, da drugi pomagajo nam. V soboto 16. novembra, smo organizirali dobrodelno prireditev, s pomočjo katere smo zbirali sredstva za nakup avtomatskega defibrilatorja in potopne črpalke.

Na dobrodelni prireditvi je nastopila Katarina Kikec (foto: Timi Gomboc)

Pripravili smo zanimiv program za vse generacije. Naši najmlajši so si lahko ogledali otroški muzikal Pepelka, v katerem so nastopili učenci iz OŠ Bogojina. Sledil je nastop folklorne skupine učencev iz OŠ Grad. Prikazali smo tudi gašenje začetnega požara z ročnim gasilnim aparatom ter razstavili prodajni program gasilske opreme podjetja GAMAT. Vsi obiskovalci so se lahko do solz nasmejali ob komediji Machoja in Mejkoga in nabrusili svoje podplate ob zvokih skupine Weekend band s Katarino Kikec. Pridni gasilci in gasilke pa smo z veseljem poskrbeli za lačne in žejne želodčke.

Najlepša hvala vsem, ki ste na kakršenkoli način pripomogli k nakupu opreme.

Alenka Fujs

SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV

Tudi letos je občina pripravila za naše najstarejše občane družabno srečanje, ki se je odvijalo v nedeljo, 17. novembra, v gasilskem domu pri Gradu. Srečanja starejših občanov se je udeležilo okrog 150 občanov, ki so prisluhnili kratkemu kulturnemu programu. Vse zbrane je pozdravil župan, g. Daniel Kalamar. Nedeljski dan so našim starejšim popestrili učenci Osnovne šole Grad, ki že nekaj let pridno pripravijo program za to srečanje. Učenci so z deklamacijami nagovorili babice in dedke, folklorna skupina pa je ob zvokih harmonike Leona Roudija obudila spomine na preteklost, ko so fantje in dekleta še v družbi skupaj zapeli, si včasih ponagajali, vedno pa veselo tudi zaplesali. Ob kosilu so starejši občani poklepetali z znanci in prijatelji. V znak pozornosti smo jim podarili skromna darila ter jim zaželeli mirno jesen življenja.

Danijela Krpič

Starejšim občanom je zaplesala folklor OŠ Grad (foto: D. Krpič)

MACHO IN MEJKE SHOW VOL. 3

V soboto, 23. novembra, in v nedeljo, 24. novembra, se je razprodana kulturna dvorana Grad tresla od smeha. Macho (Matej Mertük) in Mejke (Boštjan Sinic) sta s svojo ekipo pripravila že 3. MIM Show, ki tudi letos obiskovalcev ni pustil ravnodušnih. Predstava, polna presenečenj in nepričakovanih preobratov, je tudi tokrat obiskovalce nasmejala do solz. Stanka in Mirko v Avtomobilski romanci sta letos postala že drugič starša, Štefan je obiskal vedeževalko, ki ga je ogoljufala, videli pa smo tudi, kako bosta Macho in Mejke na stara leta pristala v domu za ostarele, kjer bosta medicinski sestri Mojci (Melita Maček) parala živce. Macho je med samo predstavo s pesmijo izpovedal svojo ljubezen do neznanke, Mejke si je pa privoščil parodijo na letošnji hit Miley Cyrus - Wrecking ball. Šov vseh šovov je povezovala prevzetna in ukazovalna Frančiška von Kozelin (Iva Gomboc), kot gostje pa so se jim pridružili še plesna šola Urška, finalisti šova Slovenija ima talent plesna skupina Kaos in presenečenje večera, Perpetuum Jazzile.

Iva Gomboc

Macho in Mejke s sestro Mojco v domu za ostarele (foto: Samanta Gomboc)

BOŽIČNA DELAVNICA

Članice DŽD Kruplivnik so se odločile, da bodo jesenske večere enkrat tedensko preživljale skupaj. Tako so združile prijetno s koristnim in pod vodstvom Doris Žohar izdelovale različne voščilnice. Ker so bili prazniki tako rekoč že pred vrati, so izdelovale tudi različne božične dekoracije in adventne venčke, kakor jim je pač narekovala domišljija. Pri tem so poleg raznih kroglic, sveč

in ostalih okraskov najraje uporabile različne naravne materiale: storže, orehe, lupine citrusov pa tudi razne veje iglavcev in ostalih zimzelenih rastlin.

Kot pravi rek »Več glav več ve« pa je bilo to druženje tudi odlična priložnost za načrtovanje vnaprej. Le kaj nam pripravljajo?

Tadeja Rajbar

Na božični delavnici so nastali adventni venčki (foto: T. Rajbar)

POSTAVITEV JELKE

Zdaj že nekaj let okolico vasi Dolnji Slaveči krasi božično novoletna jelka. Tudi letos bo spremljala vse vaščane in mimoidoče ter nas navdihovala s polno pozitivne energije v prihajajočih praznikih. Na vrata je potrkal prvi decembrski dan, ko je nastopila prva adventna nedelja, prižgala se je prva svečka na adventnem venčku, zasvetile so lučke na naši božično novoletni jelki.

Božično novoletna jelka pred gasilskim domom (foto: M. Knap)

1. decembra v popoldanskih urah smo se v spremstvu sončnih žarkov zbrali in postavili jelko ter jo okrasili. Letos nas v ta čas ni pospremil sneg, a zagotovo nas to še čaka. Ob postavitvi smo se posladkali ob kuhanem vinu in domačem kruhu z ocvirki ter raznim pecivom. Ko je dan izgubljal svojo moč, smo se začeli vračati vsak v svoj dom, jelka pa je ostala sama v družbi tisočerih lučk, ki nežno poplesavajo po njej. Vsakega mimoidočega naj napolnijo s harmonijo, ljubeznijo in mirom v teh prihajajočih praznikih.

Mateja Knap

MLADI GASILCI

Letos smo člani PGD Motovilci sprejeli še en izziv. Odločili smo se ustanoviti ekipo gasilske mladine. Ker je bilo izkazano veliko interesa s strani staršev in tudi otrok, sta nastali dve ekipi, in sicer ekipa pionirjev in ekipa mladincev.

Priprave in vaje so se začele že spomladi. Ker tudi mentorji nismo imeli izkušenj s tovrstnimi tekmovanji, je bilo potrebno veliko učenja, preden smo sploh začeli s pripravami.

Obe ekipi sta se udeležili regijskega tekmovanja v Ižakovcih, na katerem je sodelovalo 70 gasilskih ekip pionirjev, pionirk, mladincev in mladink. Pionirji so tekmovali v vajah razvrščanja, vaji z vedrovko in prenašanju vode, mladinci pa so dokazovali svoje znanje in spretnost v vaji s hidrantom, razvrščanju in v teoretičnem preverjanju znanja. Glede na to, da smo tovrstna tekmovanja šele spoznavali, smo bili z rezultati več kot zadovoljni. Od 30 ekip so pionirji dosegli 6. mesto, mladinci pa od 23 ekip 13. mesto.

Seveda se nismo udeležili samo regijskega tekmovanja. Svoje znanje, predvsem pa izkušnje, smo si pridobivali še na gasilski orientaciji v Negovi in gasilskem kvizu v Murski Soboti ter tako do dobra spoznali različna tekmovanja gasilske mladine.

Alenka Fujs

Mladi gasilci na regijskem tekmovanju v Ižakovcih

DOGAJALO SE JE ...

MIKLAVŽ V MOTOVILCIH

Prišel je veseli december in z njim prvi dober mož Miklavž. Le ta je s svojimi pomočniki angelom in parklji tudi letos obiskal in obdaril otroke v vaško-gasilskem domu Motovilci. Voditeljici sta otrokom s pravljičo pričarali lep spomin na predbožični čas, skupaj so zapeli Miklavžu in dočakali njegov prihod. Obljubil jim je da se, če bodo pridni, drugo leto spet vrne.

Andrej Čerpnjak, DŠKT Lukaj

Miklavž se je s parklji pomešal med mlade (foto: Ciril Kosednar)

DOGAJANJE V KRAJINSKEM PARKU GORIČKO

8. TRIDEŽELNI KOLESARSKI MARATON IN 2. BREVET

Kolesarji, ki bi v enem dnevu radi spoznali tri različne dežele in krajine, že vsako leto željni rekreacije pričakujejo prvo soboto v septembru, ko je na Goričkem organiziran kolesarski dogodek na dveh progah, in sicer krajši na 55 km in daljši na 90 km.

Kolesarjev 8. Trideželnega kolesarskega maratona na obeh progah je bilo letos 35. Od leta 2012 je dogodek bogatejši še za eno progo in sicer za kolesarjenje na 200 km. Breveta se je letos udeležilo 25 kolesarjev. Vsa ta leta je bil start kolesarjev izpred gradu Grad, medtem ko start maratona v naslednjem letu 2014 selimo v Monošter, start breveta pa ostaja na gradu. Dogodka bosta 6. septembra 2014.

Štefanija Fujs

Start kolesarjev na krajšo 55 km progo (foto: Kristjan Malačič)

ČEZMEJNO PROSTORSKO NAČRTOVANJE OB EVROPSKI ZELENI VEZI

V okviru projekta GreenNet – Promocija ekološkega omrežja v evropski Zeleni vezi, ki se financira iz programa Srednja Evropa, je Javni zavod Krajinski park Goričko (JZ KPG), 11. septembra na gradu Grad organiziral mednarodno konferenco z naslovom Primeri čezmejnega prostorskega načrtovanja v in izven zavarovanih območjih narave vzdolž evropske Zelene vezi (European Green Belt). Evropska Zelena vez je iniciativa držav od Barentsovega morja na severu Evrope do Jadranskega na zahodu in Črnega morja na jugu, ki se je oblikovala po padcu »Železne zavese« leta 1989. V njej so se povezale vladne in nevladne organizacije s ciljem povezovati obmejna območja dragocenih krajin in ekosistemov skozi čezmejno snovanje dolgoročnega, naravi in ljudem prijaznega, razvoja. Od leta 2004 aktivno vlogo pri uresničevanju idej v iniciativi opravlja tudi Javni zavod Krajinski park Goričko. Namen tokratne konference je bil spodbuditi trajnostno, čezmejno prostorsko načrtovanje in razvoj regij v in ob

GreenNet projektni partnerji na gradu (foto: Sanja Mihalič)

Evropski zeleni vezi. Na njej so strokovnjaki iz Srednje Evrope in baltskih držav razpravljali o primerih dobrih praks v Nemčiji in Latviji, predstavljeni so bili primeri prostorskega načrtovanja v Sloveniji, delovanja naravovarstvenikov v regijskem parku Mura Drava na Hrvaškem, regionalne (čezmejne) strategije znotraj pilotnih regij projekta GreenNet (na Goričkem je to območje ob Kučnici), primeri t.i. »Zelene infrastrukture« in drugo.

Glavni cilj projekta GreenNet, ki se izvaja v šestih pilotnih območjih v srednji Evropi, je z lokalnimi deležniki, kot so npr. občine, kmetijske in gozdarske organizacije, s prostorskimi načrti prispevati k boljši razvojni strategiji določenega območja na obeh straneh meje.

Gregor Domanjko

koordinator projekta GreenNet v JZ KPG

DEKD IN DOGODKI NA GRADU GRAD

V palacijo gradu Grad smo 27. septembra 2013 odprli fotografsko razstavo štirih, »4 ELEMENTI«. Tokratna razstava prikazuje v fotografski objektiv ujeto barvitost zemlje, zraka, ognja in vode. Rdeča nit razstave so štirje elementi v fotografijah kot vidne in nevidne oblike, ki pripovedujejo zgodbe.

Razstava je nastajala in nastala v sodelovanju štirih avtorjev. Na ogled je bilo 32 fotografij. Vsaka fotografija ima svojo zgodbo določenega elementa, obenem pa je preplet vseh elementov. Tako se za očem vidnimi elementi, ki so nujno potrebni za življenje, skriva tudi očem nevidni peti element, element duha, ki deluje na ostale štiri. Po razstavi so nas popeljali avtorji razstave dr. Bernard Goršak, Kristijan Malačič, Zoran Norčič in mag. Marjan Vaupotič, katere združuje isti pogled na ustvarjanje fotografije in katerim trenutek, ujet v objektiv fotoaparata, pove ter pomeni več kot tisoč besed. Fotografija jim je beleženje spominov in trenutkov, je kot risba duše. Je njihov pogled vase, iskanje notranjega miru in zadovoljstva, izraziti samega sebe in ne imeti mej. Ni vprašanja »zakaj«, ker se potem izgubi pravi čar

fotografije. Preprosto vzamejo fotoaparater in fotografirajo iz čistega užitka. Brez razmišljanja, preprosto zato, ker si to želijo. Tako jih vodita enaka motivacija in strast, kljub njihovim različnim umetniškim pristopom in fotografskim tehnikam. Rezultat vsega pa je fotografija, ki govori sama zase.

Štefanija Fujs

DA BI ČIM MANJ BESED POVEDALO ČIM VEČ...

Otvoritvi fotografske razstave 27. septembra, je v poročno-koncertni dvorani gradu sledilo branje aforizmov in razglasitev treh najboljših prekmurskih aforizmov. Razglasitev je potekala v okviru natečaja JZ Krajinski park Goričko »Aforizem v prekmurščini«. Namen natečaja je spodbuditi izražanje zgoščeno izraženih duhovnih, globokih in šegavih misli skozi domači jezik ter ohraniti narečje kot izjemni zaklad tega prostora. Komisija sta sestavljala dva priznana slovenska aforista Rudi Ringbauer in Tonči Babič, pomagal jima je Bernard Goršak. Člani komisije so večer popestrili z branjem svojih aforizmov. Za posebno presenečenje večera, branje aforizmov iz 430 let stare knjige pa je poskrbel Bernard Goršak.

Med 92 prispelimi aforizmi 13 avtorjev jih je v ožji izbor bilo izbranih 12. V nadaljevanju navajamo najboljše tri. Tretje mesto si je pridobil aforizem Mateja Sobočana »Dober vert nikdar ne pozabi božne letine«. Drugo mesto pripada avtorju Tomažu Rousu za aforizem »Či že gučijmo, te moremo tuj povedati«. Naslov za najboljši aforizem v prekmurščini pa si je zaslužil aforizem »Prekmurské geografské položaj je, Bóug i bógme, dober. Smo Bóuge za rbton, taou se pravé, ka smo njegové sósuidé« avtorja Štefana Koltaja. Grajski večer je s svojim muziciranjem popestrila skupina Džezvva. Tako je petkov večer s prijetnimi dogodki privabil številne obiskovalce.

Fotografska razstava »4 elementi« (foto: K. Malačič)

Grajski večer aforizmov (foto: Simona Durič)

DOGAJALO SE JE ...

Oba dogodka, kot tudi dan odprtih vrat, 29. septembra, ko smo vsem obiskovalcem gradu omogočili brezplačni vstop, so bili posvečeni Dnevom Evropske kulturne dediščine, ki letos beleži sto let varstva kulturne dediščine v naši državi. Tema dnevov v naslednjem letu bo »Dediščina gre v šolo«.

Sanja Mihalič, Štefanija Fujs

JESENSKI BAZAR

Na grajskem dvorišču smo 19. oktobra za obiskovalce gradu pripravili že 8. jesenski bazar, kjer so rokodelci in ponudniki na preko 20 stojnicah ponujali številne darove narave kot tudi izdelke spretnih rok.

Ponudniki radi pripravijo vsako leto kakšno svojo novost ali pa se ob druženju rodi kakšna nova ideja ali možnost za sodelovanje. Na dveh stojnicah so svojo ponudbo predstavili še naši partnerji iz Nacionalnega parka Órség in Naravnega parka Raab. V novih razstavnih sobah Upkač in Kukavica pa se je predstavilo tudi Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. Otroci in odrasli so se lahko poskusili v polstenju ovčje volne in pripravili izdelka iz slame. V kulturnem programu se je predstavila skupina Pevskega društva iz Sela »Nemaki« s skeči, Folklorna skupina KUD Budinci ter pevci »Zgrablenci na kvadrat« s plesom in pesmijo. Obiskovalci so se lahko poleg kulturnih predali še kulinaričnim užitek in se podali na krajšo vožnjo s konjsko vprego po grajskem parku.

Na dan bazara je potekala pred gradom tudi še ena od 22 delavnic stiskanja jabolčnega soka, ki so bile izvedene na 8 različnih lokacijah parka. Okrog 230 gospodinjev se bo tako lahko doma odžejalo z zdravim jabolčnim sokom iz goričkih jabolk s svojega sadovnjaka. Prireditev jeseni je za številne družine, ponudnike izletov po Sloveniji, okoliške prebivalce ter prebivalce obmejnih krajev iz Avstrije in Madžarske postala povabilo za preživetje vsebinsko bogatega dne za graj-

Pesem in ples na grajski terasi (foto: Stanka Dešnik)

skimi zidovi. Naslednje leto bo dogodek še bogatejši z razstavo gob.

Štefanija Fujs

ANDREJEVO NA GRADU

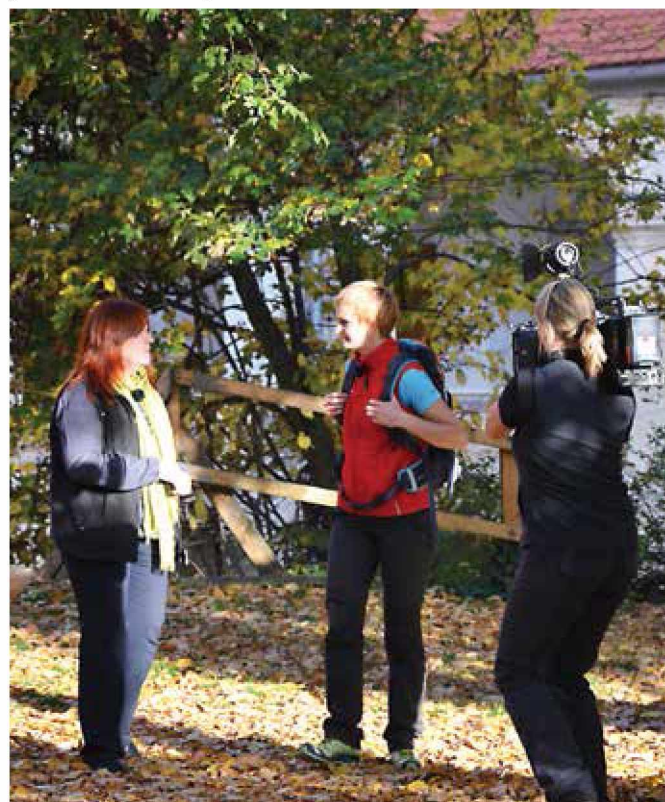
30. november, god sv. Andreja, smo tudi letos praznovali na gradu Grad. Sv. mašo je daroval domači župnik Marko Magdič. Po končani maši je zbrane v polni viteški dvorani nagovoril predstavnik zavoda, Janko Halb. Vse sodelujoče je spodbudil k ohranjanju tradicije kot tudi k čuječnosti in miru v prihajajočem času. Sodelavci Karitas Župnije Grad so za vse obiskovalce pripravili manjšo pogostitev. Na sejmu, ki je potekal na grajskem dvorišču, pa je bila raznolika ponudba medu, medenjakov in lecta, različnih vrst mok, testenin, čajev, adventnih venčkov, božičnih okraskov ter ptičjih krmilnic.

Dan je bil tudi zadnji dan odprtja gradu, ki bo v zimskem času, od 1. decembra do 28. februarja zaprt. Z veseljem pa sprejemamo predhodno najavljene skupine z najmanj 10 obiskovalci. Leto zaključujemo s pogledom v preteklost in v sedanosti snujemo nove ideje ter si zastavljamo cilje za boljšo prihodnost.

Štefanija Fujs

SNEMANJE FILMA NA GORIČKEM

Goričko je v navezi Evropske zelene vezi (european green belt) zanimivo tudi za tuje televizije, ki naše kraje prikazujejo svojim gledalcem. V mesecu oktobru 2013 je snemalna ekipa MDR, Mitteldeutscher Rundfunk, iz

Snemanje filma na gradu (foto: Boštjan Flegar)

Erfurta pod vodstvom režiserke Kathrin Welzel posnela dve oddaji z namenom privabiti kolesarje na aktivne počitnice v Trideželni park Goričko-Raab-Őrség. Posneli so kolesarsko pot in zanimivosti ob njej v vseh treh parkih in seveda tudi na gradu Grad.

Oddaja pod naslovom Heute auf Tour bo na sporedu MDR: 1. del: skozi Avstrijo v nedeljo, 29. 12. 2013 ob 16.00, 2. del: skozi Madžarsko in Slovenijo pa v nedeljo, 12. 1. 2014 ob 16.00. Vabimo k ogledu. Kdor zamudi oddaji, ju najde na spletni strani <http://www.mdr.de/heute-auf-tour/index.html>. Nedvomno bosta obe oddaji dobri popotnici za odločanje o preživljanju počitnic v letu 2014 pri nas in upajmo, da se bo zanje odločilo čim več gostov.

Stanka Dešnik

MILAN BAČIČ – ZIDARSKI MOJSTER OD GRADA

Trenutne gospodarske razmere ožijo trg, delo, kreativnost in voljo tudi marsikaterim malim podjetnikom ali obrtnikom – tudi v naši občini. Čeprav naj bi bila perspektiva slovenskega gospodarstva ravno v tem – mali podjetniki za velike potrebe, se kupna moč, cena, nelagodna konkurenca ... predvsem pa vzporedna finančna situacija ostalih sektorjev, pozna tudi pri obrtnikih. Država pa k temu še dodatno zateguje pas! Pa vendar – ne glede na nelagodno politično situacijo je potrebno preživeti, si (za)služiti kruh, vnovčiti svoja pridobljena znanja in veščine, predvsem pa ostati in biti optimističen naprej. Prav slednje je pri svojem delu že nekaj časa gnalo in motiviralo tudi Milana Bačiča, vrsto let preprostega in pridnega zidarskega delavca, ki se od letošnje pomladi lahko pohvali kot edini novi zidarski mojster v Sloveniji v letu 2012/13.

Morebiti bi kdo izmed obrtnikov lahko rekel, da se z mojstrskim nazivom ponaša že vrsto let in pri tem ne vidi posebne prednosti. A je sam gotovo mnenja, da postati oziroma se odločiti za takšen korak, ni majhen zalogaj. Če si nekoč lahko v družbi veljal za povprečnega, in ti je posel pri tem lepo cvetel, je dandanes to veliko težje.

Milana Bačiča, ki je vrsto let opravljal zidarska dela v gradbeništvu, je po zadnji zaposlitvi čakal odločilen korak – pred dvema letoma je zaradi upokojitve zidarskega mojstra Janeza Gomboca iz Otovec, prevzel vodstvo manjšega zidarskega podjetja. Glavno vodilo te odločitve: ohraniti delovna mesta, tako za sebe kot za sodelavce.

In če kdo meni, da je trenutno obdobje slovenskega gospodarstva gradbeniškega sektorju najmanj naklonjeno, Milanu to ni predstavljalo večje ovire. Nasprotno:

kriza je na nek način bila zanj tudi odlična priložnost za učenje, nadgradnjo svojih znanj, za iskanje novih rešitev pa tudi za pridobitev novih, inovativnih pristopov. Mojstrski izpit je k temu odličen izziv. Milan se je zato po skoraj dveh letih po prevzetju »firme« odločil, da svojemu znanju, predvsem pa izkušnjam, doda višjo vrednost »postati mojster«. In kako mu je to uspelo? Opravljati in pridobiti diplomu mojstrskega izpita je zajetna pot, ki je trajala približno eno leto. Mojstrske izpite v Sloveniji izvaja Obrtno-gospodarska zbornica že 13. leto. Pogoji za opravljanje tega izpita so večletne delovne izkušnje ter najmanj dokončano srednje po-

Milan na podelitvi v Celju

klicno izobraževanje. In če kdo misli, da je to potem zgolj neka nadgradnja šolskemu sistemu, se očitno močno moti. Mojster namreč ne more postati zgolj kdorkoli – pridobiti ta naziv s tako postavljenimi merili in zahtevami je težka in kompleksna naloga. V grobem je naloga oziroma izpit sestavljen iz strokovno-teoretičnega dela, praktičnega, poslovodsko-ekonomskega in pedagoško-andragoškega dela. Na koncu vsakega kandidata čaka tudi tako imenovana, odločilna, končna praktična naloga – kot je povedal Milan, je ta bila zanj »mala malica«. »Verjetno so takega mnenja tudi ostali, ki so skozi to že šli. Človek si z leti pridobi praktične izkušnje in mu v praksi to ni težava tudi prikazati. Bolj zapletena je zame bila teorija, na primer kaka gradbena mehanika – statika, ki jo mali gradbeniki v praksi toliko ne potrebujemo. Vendar na koncu je pač potrebno biti več vseh in znanje pokazati. Tu ni nobenih izjem.«

PREDSTAVLJAMO VAM

Milan Bačič, zidarski mojster od Grada, je torej uspešno opravil svoj mojstrski izpit 15. marca 2013. Svečana podelitev diplome je potekala 14. septembra v Celju, v sklopu 46. Mednarodno obrtnega sejma, kjer je vsakemu novemu mojstru podelil diplomu minister za izobraževanje, znanost, šolstvo in šport gospod Jernej Pikalo. In čeprav se je, kot je povedal Milan, v dvorani nabralo skoraj 120 novih mojstrov in mojstric, je bil Milan edini zidarski mojster v Sloveniji. »Gotovo je k temu pripomogla širša gospodarska situacija, ki se trenutno še vedno rije na domačem in širšem trgu dela. Mladi se ne odločajo za ta poklic, ostali pa prav tako ne upajo toliko, kot so mogoče pred leti. Zame to ni predstavljalo ovire – naziv mojstra še danes ne dojemam samo zaradi naziva ali samohvale. Pri tej poti gre za odlično priložnost nadgradnje svojih znanj, pridobitve novih, predvsem pa celovite uporabe v prihodnosti. Da kasneje na terenu to dobro izkoristiš in daješ strankam kakovost in zaupanje.«

Milan z mojstrsko diplomom

Milan Bačič, zidarski mojster, v svojem kratkem delovanju in vodenju uresničuje svojo pot. V širši okolici skrbi za svoj trg in njegovo delo na ta način pridobiva na dobrih prepoznavnih »izdelkih«. Pred kratkim so namreč iz OŠ Grad že poročali, da se je ekipa Milanovih delavcev skupaj z njim odzvala humanitarni akciji obnovi šolskih stopnic. Kot pravi Milan, pri nobenem delu ne gre samo za samodokazovanje, ampak za upoštevanje potreb in zahtev mnogih drugih dejavnikov, kot so zadovoljstvo strank, želje zaposlenih, dolžnost do države ... Pri tem jim je lahko v veliko pomoč tudi širša socialna mreža, predvsem sodelovanje med samimi obrtniki, s katerimi se je vredno povezovati in ne gledati samo na vidik konkurenčnosti. Gotovo je pri obrtniškem delu dober

vzglede tudi sam mojster, saj pravi mojster ni samo tisti, ki se ukvarja s ekonomsko-poslovodskimi in organizacijskimi posli, ampak poprime tudi za delo in pri tem vodi svojo ekipo.

Milanu Bačiču to zagotovo ne predstavlja težkega zalogaja, saj je bil vedno priden delavec. In čeprav pravi, da nima posebnih večjih interesov, mu želimo na njegovi poti obilo obrtniških uspehov ter mu hkrati čestitamo za opravljen mojstrski izpit in pridobljen naziv »mojster«. Kot pravi stari slovenski pregovor: »Kjer je volja, je tudi moč.«

Nino Gumilar

NA GORIČKEM SE DOGAJA

Brezplačne objave dogodkov na novem portalu »Na Goričkem se dogaja«

LRF za Pomurje je v sodelovanju z Občino Grad in Občino Gornji Petrovci, v okviru projekta »Na Goričkem se dogaja«, izvajane v programu LAS Goričko, financiranega iz sredstev LEADER, vzpostavil spletni portal www.nagorickem.si. Trenutno se zaključujejo zadnji koraki, predstavitev delovanja portala, uporabe in promocija med nevladnimi organizacijami na Goričkem. Gre za spletni portal, na katerem lahko nevladne organizacije, seveda brezplačno, predstavljajo sebe ter promovirajo dogodke in aktivnosti, ki jih izvajajo.

Goričko je znano po ustvarjalnem entuziazmu in velikem potencialu turističnih ter kulturnih kapacitet, vse pre malo pa je organiziranega in trajnostnega delovanja, kar bi oblikovalo in dopolnjevalo turistično ponudbo območja Goričkega. Prav ta izziv in istočasni cilj smo si zadali pri pripravi projekta. Preliminarne analize, ki jih LRF za Pomurje izvaja kontinuirano, so pokazale prav problematiko obveščanja. Na eni strani ni skupne točke Goričkega, po drugi strani pa je večina obvestil plačljivih.

Skupna ponudba turistične in kulturne mreže na enem mestu

Projekt je bil naravnano tako, da je tudi povezal organizatorje in izvajalce dogodkov na območju Goričkega, katerih interes je izmenjava izkušenj in skupen nastop kot kreiranje ponudbe. S projektom smo želeli prispevati k varovanju naravne in kulturne dediščine ter vzpostaviti turistično in kulturno mrežo, ki bo dolgoročno prispevala k večji prepoznavnosti regije. V prvi fazi so bile na osnovi analize obstoječega stanja in

Lokalna usposabljanja

pripravljenih strateških okvirjev, ugotovljene bistvene pomanjkljivosti in prednosti pri organizaciji in izvedbi prireditve, kar je vodilo k definiciji karakteristik samega portala oz. njegove funkcionalnosti.

Promocija projekta in spletnega portala tudi na otvoritvi Vulkanije

Izvajalci projekta smo v skupnem sodelovanju z družtvi izvedli usposabljanja, individualne razgovore ter svetovanja in na ta način pripravili izhodišča za izbor

t.i. start up točke, ki je pomenila aktivacijo kulturnega potenciala Goričkega. Ta dogodek, prva predstavitev portala, se je zgodila na otvoritvi »Vulkanije« pri Gradu na Goričkem. Sam projekt smo predstavili na različnih dogodkih v času izvajanja. Za namene promocije projekta, kot tudi diseminacije rezultatov, smo pripravili zloženko in posebne USB ključke – s sloganom »ključ, ki odpira vrata v pestri svet dogajanja na Goričkem«.

Vzpostavljena tudi facebook skupina Na goričkem se dogaja

Za projekt in povezovanje ter aktivacijo uporabnikov je bila oblikovana tudi posebna facebook skupina – vabimo vas, da se nam pridružite na facebook-u, oziroma, da uporabljate možnosti objave na spletnem portalu www.nagorickem.si.

VESELI DOGODKI

Božič je praznik družine, je praznik ljubezni, razumevanja in topline. Novo rojstvo poleg ljubezni prinese tudi veselje in odgovornost. Odgovornost, da bomo za otroka skrbeli in mu nudili vsak dan ljubezen, toplino in zdravo vzgojo. Vsakega rojstva smo v naši občini veseli, saj s tem večamo bogastvo naše občine, saj so mladi naša prihodnost.

V naši občini se je v letu 2013 rodilo 18 otrok, 4 deklice in 14 fantkov.

Rodili so se:
Noel, Niko, Jan,
Tea, Lina, Luka,
Rene, Luka, Timi,
Mai, Maša, Tim,
Nick, Julian, Rok,
Viva, Erik in David.

Vsem otrokom želimo lepo otroštvo in svetlo prihodnost.

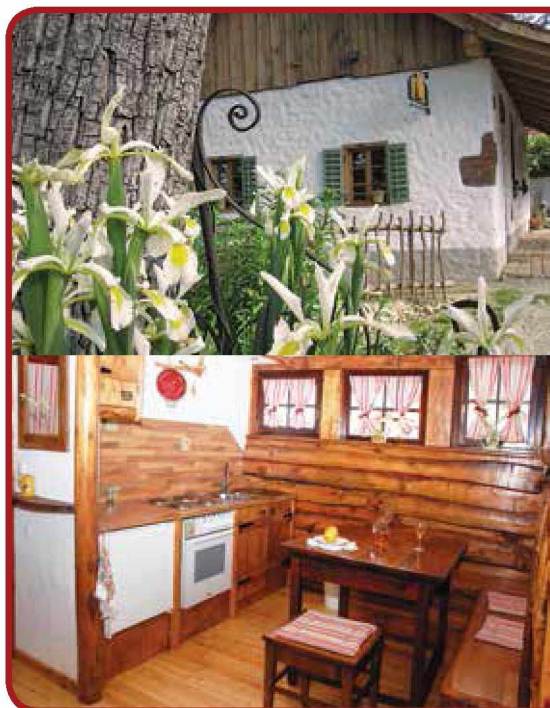
Dragi starši!
Obveščamo vas, da bomo v prihodnje za objavo imena vašega otroka v občinskem glasilu potrebovali vaše soglasje (zaradi varovanja osebnih podatkov). Svoje soglasje boste lahko podali na vlogi za enkratno denarno pomoč, ki jo zaprošate na občini.

Dragi mladoporočenci!
Vabimo vas, da nam tisti, ki ste se oz. se boste poročili in bi radi bili objavljeni v občinskem glasilu, pošljete želen opis in fotografijo vaše poroke. Le z vašim dovoljenjem lahko objavimo fotografijo in vaše podatke. Želen opis poroke in fotografijo nam lahko pošljete na e-mail: info@obcina-grad.si.

Danijela Krpič
odgovorna urednica

A P A R T M A J I džaboka & grüşka

Kruplivnik 86, 9264 Grad
tel: 041 790 717 (Edita Časar)
e-mail: info@dzaboka-gruska.eu
www.dzaboka-gruska.eu

- Naša ekološka domačija je sredi neokrnjenega okolja v Krajinskem parku Goričko, ki je pravi raj za pohodnike, kolesarje in vse, ki se želijo sprostiti, sprostiti in nabrati novih moči v objemu narave. Pridelujemo tudi ekološko sezonsko zelenjavo in sadje.
- Omogočamo vam bivanje v treh sodobno opremljenih apartmajih.
- Nudimo tudi darilne bone, ki so lepo darilo, primerno za razne priložnosti.

KOLEDAR PRIREDITEV V OBČINI GRAD V LETU 2014

DATUM IN KRAJ	NAZIV PRIREDITVE	ORGANIZATOR	INFORMACIJE
8. januar Grad, grajski prostori	OTVORITEV RAZSTAVE O OBNOVI GRADU S POSVETOM	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
7. februar Grad, kulturna dvorana	OHRANJANJE SLOVENSkih OBİČAJEV V PORABJU	OŠ Grad	OŠ Grad, 02/551 88 10, www.osgrad.si tajnistvo@o-grad.ms.mss.edus.si
15. februar Grad, osnovna šola	OBČINSKO TEKMOVANJE V NAMIZNEM TENISU	OŠ Grad	OŠ Grad, 02/551 88 10, www.osgrad.si tajnistvo@o-grad.ms.mss.edus.si
1. marec Grad, Vulkanija	VULKANIJA ODPIRA SVOJA VRATA	ZUKD Grad	ZUKD Grad, 02/553 10 00 info@vulkanija.si, www.vulkanija.si
1. marec Radovci, gasilski dom	MAŠKARADA	PGD Radovci	Milenko Lanjšček, 031/330-235 milenko.lanjscek@gmail.com
1. marec Grad, grajski prostori	OTVORITEV RAZSTAVE »UHERNIH, KUCHAR, ROUS«	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
2. marec Grad, Vulkanija	OTVORITVENI DNEVI VULKANIJE	ZUKD Grad	ZUKD Grad, 02/553 10 00 info@vulkanija.si, www.vulkanija.si
23. marec Kruplivnik, gasilski dom	POHOD PO KRUPLIVNIKU	DŽD Kruplivnik	Zlata Farič, 031/683-931
29. marec vse vasi v občini	OČIŠČEVALNA AKCIJA	Občina Grad	Občina Grad, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si, www.obcina-grad.si
12. april Grad, grajski prostori	VELIKONOČNE DELAVNICE	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
12. april Grad, grajski prostori	TRIDEŽELNI POHOD	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
21. april Grad, župnijska cerkev	SREČANJE ZAKONCEV JUBILANTOV	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
25. april Grad, osnovna šola	KONCERT »PESEM, MOJA PRIJATELJICA«	OŠ Grad	OŠ Grad, 02/551 88 10, www.osgrad.si tajnistvo@o-grad.ms.mss.edus.si
26. april Vidonci, športni center	TURNIR IN KRESOVANJE	ŠD Vidonci	Ervin Kuzmič, 031/815-893 sdvidonci@gmail.com, www.sdvidonci.si
27. april Motovilci, gasilski dom	13. POHOD PO MOTOVILCIH	Peški DRS Motovilci	Jožef Grah, 041/870-521 jozef.grah10@gmail.com
1. maj Grad, Marofska kapela	ZAČETEK ŠMARNIC	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
11. maj Kovačevci, gasilski dom	POHOD PO KOVAČEVCIH	ŠD Kovačevci	Robert Šlemer, 031/570-810 slemer.robi@siol.net
22. maj Grad, grajski prostori	3. RAJSKI FESTIVAL NARAVOSLOVNEGA FILMA GVANT	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 64 stanka.desnik@siol.net, www.park-goricko.org
22. maj Grad, grajski prostori	OTVORITEV RAZSTAVE OBLAČILNI VIDEZ	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 64 stanka.desnik@siol.net, www.park-goricko.org
23. maj Grad, grajski prostori	3. RAJSKI FESTIVAL	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 64 stanka.desnik@siol.net, www.park-goricko.org
26. maj Grad, grajski prostori	OTVORITEV RAZSTAVE VINO & ART	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 64 stanka.desnik@siol.net, www.park-goricko.org
30. maj Grad, osnovna šola	TERENSKA KRVODAJALSKA AKCIJA	KO RK Grad	Darinka Bauer, 031/865-528

6. junij Grad, osnovna šola	ZAKLJUČNA PRIREDITEV »POPESTRIMO ŠOLO«	OŠ Grad	OŠ Grad, 02/551 88 10, www.osgrad.si tajnistvo@o-grad.ms.mss.edus.si
7. junij Grad, grajski prostori	OTVORITEV RAZSTAVE 5. FOTONATEČAJA GORIČKO 2013	JZ KP Goričko	JZ Krajinjski park Goričko, 02/551 88 68 kristjan.malacic@goricko.info, www.park-goricko.org
8. junij Dolnji Slaveči, gasilski dom	BINKOŠTNI POHOD TREH DEŽEL	ŠRD Dol. Slaveči	Mateja Knap, 031/753-351 teja.knap@gmail.com
8. junij Grad, župnijska cerkev	PRVO SV. OBHAJLO	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
14. junij Kovačevci, igrišče	REGIJSKO GOZDARSKO TEKMOVANJE	Kovačevci	Martin Žokš, 070/717-992
15. junij Vidonci, Vukova kapela	PROŠČENJE	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
22. junij Motovilci, kapela	PROŠČENJE	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
5. julij Motovilci, gasilski dom	16. NOČNO GASILSKO TEKMOVANJE	PGD Motovilci	Daniel Makari, 041/330-976 pgdmotovilci@hotmail.com
6. julij Vidonci, Faričeva kapela	PROŠČENJE	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
12. julij Radovci, športni center	7. NOČNO GASILSKO TEKMOVANJE	PGD Radovci	Milenko Lanjšček, 031/330-235 milenko.lanjsek@gmail.com
26. julij Motovilci, igrišče	2. REPINCLNOVI DNEVI	DŠKT Lukaj Motovilci	Andrej Čerpnjak, 070/742-663
27. julij Kruplivnik, gasilski dom	RAZSTAVA ROČNIH DEL IN OBRTI	DŽD Kruplivnik	Zlata Farič, 031/683-931
2. avgust Kruplivnik, športno igrišče	OBČINSKI NOGOMETNI TURNIR	ŠD Kruplivnik	Štefan Nemet, 031/606-379
9. avgust Kovačevci, športno igrišče	OBČINSKE VAŠKE IGRE	ŠD Kovačevci	Robert Šlemer, 031/570-810
10. avgust Grad	SLAVNOSTNA SEJA OB 14. OBČINSKEM PRAZNIKU	Občina Grad	Občina Grad, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si, www.obcina-grad.si
15. avgust Grad, župnijska cerkev	VEL'KA MEŠA – PROŠČENJE	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
15. avgust Grad, Pörqa	KRAMARSKI SEJEM	Občina Grad	Občina Grad, 02/551 88 80 tajnistvo@obcina-grad.si, www.obcina-grad.si
16. avgust Grad, nogometno igrišče	PLESNA VESELICA	NK Grad	Emil Šeruga, 041/680-139
17. avgust Grad, župnijska cerkev	ROMARSKO SREČANJE ZA BOLNE IN OSTARELE	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 Občina, 02/551 88 80, www.obcina-grad.si
30. avgust Vidonci, športni center	MEDNARODNI TURNIR	ŠD Vidonci	Ervin Kuzmič, 031/815-893 sdvidonci@gmail.com, www.sdvidonci.si
1. september Grad, grajski prostori	OTVORITEV RAZSTAVE ARS VITRARIA	JZ KP Goričko	JZ Krajinjski park Goričko, 02/551 88 64 stanka.desnik@siol.net, www.park-goricko.org
6. september Grad, pred gradom	9. TRIDEŽELNI KOLESARSKI MARATON in 3. TRIDEŽELNI BREVET	JZ KP Goričko	KPG, 02/551 88 60, 051/611-254 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
14. september Radovci, gasilski dom	POHOD PO GRAŠČAKOVI POTI	DRIPTOG »Skouriš«	Cvetka Ficko, 031/710-074 cvetka.ficko@gmail.com, www.skouris.si
27. september Grad, grajski prostori	DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE	JZ KP Goričko	KPG, 02/551 88 60, 041/659-436 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
28. september Grad, grajski prostori	DEKD, DAN ODPRTIH VRAT	JZ KP Goričko	KPG, 02/551 88 60, 041/659-436 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
17. oktober Grad, grajski prostori	6. MIKOLOŠKO SREČANJE	JZ KP Goričko	JZ Krajinjski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
18. oktober Grad, grajski prostori	9. JESENSKI BAZAR	JZ KP Goričko	KPG, 02/551 88 60, 041/659-436 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
26. oktober Grad, pred gradom	ZABAVNA PRIREDITEV S ČAROVNICAMI	DRIPTOG »SKOURIŠ«	Cvetka Ficko, 031/710-074 cvetka.ficko@gmail.com, www.skouris.si
8. november Radovci, gasilski dom	JESENSKA KMEČKA TRŽNICA	DRIPTOG »Skouriš«	Cvetka Ficko, 031/710-074 cvetka.ficko@gmail.com, www.skouris.si
16. november Grad, gasilski dom	SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV	OBČINA GRAD	Občina Grad, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si, www.obcina-grad.si
21. november Grad, kulturna dvorana	MACHO IN MEJKE SHOW vol. 4	KD MIM	Boštjan Sinic, 041/976-517, bostjan.sinic@volja.net
22. november Grad, kulturna dvorana	MACHO IN MEJKE SHOW vol. 4	KD MIM	Boštjan Sinic, 041/976-517, www.facebook.com/MacholnMejke
23. november Grad, kulturna dvorana	MACHO IN MEJKE SHOW vol. 4	KD MIM	bostjan.sinic@volja.net, www.facebook.com/MacholnMejke
29. november Grad, grajski prostori	ANDREJEV SEJEM	JZ KP Goričko	KPG, 02/551 88 60, 041/659-436 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
30. november Dolnji Slaveči, gasilski dom	POSTAVITEV NOVOLETNE JELKE	ŠRD Dol. Slaveči	Mateja Knap, 031/753-351 teja.knap@gmail.com
1. december Rakičan, bolnišnica MS	KRVODAJALSKA AKCIJA	KO RK Grad	Darinka Bauer, 031/865-528
12. december Grad, osnovna šola	BOŽIČNI BAZAR	OŠ Grad	OŠ Grad, 02/551 88 10, www.osgrad.si tajnistvo@o-grad.ms.mss.edus.si
13. december Grad, telovadnica OŠ	MIKLAVŽEV TURNIR V NOGOMETU	OŠ Grad	OŠ Grad, 02/551 88 10, www.osgrad.si tajnistvo@o-grad.ms.mss.edus.si
21. december Grad, kulturna dvorana	PRIHOD DEDKA MRAZA	OBČINA GRAD	Občina Grad, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si, www.obcina-grad.si
24. december Motovilci, kapela	PEŠ K POLNOČNICI	PEŠKI DRS Motovilci	Jožef Grah, 041/870-521 jozef.grah@siol.net
26. december Motovilci, ob kapeli	BOŽIČNO PETJE OB JASLICAH	DŠKT Lukaj Motovilci	Andrej Čerpnjak, 070/742-663

*Novo leto je nov začetek večnega življenjskega kroga
tisočerih oblik in danosti,
da bi jih odkrivali v drobnih radostih -
zavedajoč se neizčrpnih možnosti osebnostnega razvoja -
in živeli v zadovoljstvu svoje izpolnitve.*

*Naj se vsak dan prične s pogumom,
naj vas spremljata zdravje in volja,
da bo polno uresničenih želja!*

**VESEL BOŽIČ IN
VSE DOBRO
V LETU 2014!**